

Pastýři s dobrými úmysly

*Preventívna pastorálna pomoc ľuďom
ktorí rozmýšľajú o odchode z
aberantného spoločenstva veriacich*

ALEŠ FRANČ

Pastýři s dobrými úmysly

Aleš Franc

Tato práce byla v původní formě předložena jako seminární práce z předmětu „pastorální teologie 3“ na KTaK UMB pod názvem „Preventívna pastorálna pomoc ľuďom, ktorí rozmýšľajú o odchode z aberantného spoločenstva veriacich“.

Aleš Franc©

Biblická Apologetika

BRNO

2012

Místo předmluvy

MK odmietlo registráciu Cirkvi kresťanské spoločenstvá Slovenska

V uplynulom týždni nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie ministerstva kultúry, ktorým MK SR ako registrujúci orgán podľa § 16 ods. 2 zákona č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení neskorších predpisov, odmietlo registráciu **Cirkvi kresťanské spoločenstvá Slovenska** so sídlom Dom viery, Karpatská 17, 058 01 Poprad.

Dôvodom tohto zamietavého rozhodnutia bolo, že založenie a činnosť **Cirkvi kresťanské spoločenstvá Slovenska** je v rozpore so zákonom o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností, ako aj inými predpismi. Zároveň je táto činnosť rozporná so zásadami ľudskosti a znášateľnosti, s ochranou zdravia občanov, a taktiež sú ňou ohrozené občianske práva.

Rozsiahle a dlhodobé znalecké dokazovanie a zhromaždené dôkazy jednoznačne preukázali, že Cirkev kresťanské spoločenstvá Slovenska nespĺňa zákonom stanovené podmienky na jej registráciu podľa osobitného zákona.

23. 5. 2011

Obsah

Úvod.....	4
1. Problém psychického zneužívání v charismatickém hnutí	6
2. Obvyklé principy věrouky charismatických sborů v ČR.....	10
1.1 Předůrazněné učení o duchovních darech či moci Ducha, získaných skrze proroctví a vzkládání rukou.....	12
1.2 Učení, že je církev založena na dnešních apoštolech a prorocích.....	13
1.3 Učení o vyznávání hříchů člověku a vysvobození, dávající člověku privilegia, náležející pouze Kristu.....	14
1.4 Chybné učení o udělení daru jazyků jako speciálního vybavení pro misijní službu.....	15
1.5 Extrémní a nebiblická praxe prorokování a vedení skrze osobní proroctví	15
1.6 Učení o démonizaci věřících a potřeby exorcismu z křesťanů	17
1.7 Nutnost destrukce denominací a sjednocení církví.....	17
1.8 Současná aktualizace	19
2. Praktické důsledky pro pastorační.....	20
2.1 Jsem povolán zůstat a varovat	21
2.2 Nemohu opustit sbor, do kterého mne povolal Bůh	22
2.3 Bojím se, že skončím jako ostatní	22
2.4 Nemám kam jít.....	23
2.5 Zůstávám zde kvůli lidem	23
3. Jak pomoci?	24
3.1 Správná diagnóza	24
3.2 Správné léčba	25
3.3 Varování.....	28
4. Závěr.....	30
Literatura	32

Úvod

V současné době je na poli pastorální teologie mezi křesťany, zejména na Slovensku, ve zvýšené míře opět diskutované téma psychické manipulace v souvislosti se zneužíváním duchovní autority vedoucích některých církví a sborů. Jakoby, ať už vědomě, či implicitně, si někteří církevní pracovníci vytvářeli duchovní i psychickou závislost na své osobě. V roce 2011 byla například opakovaně zamítnuta žádost o registraci subjektu „Cirkev kresťanské spoločenstvá Slovenska“ s odůvodněním, že „založenie a činnosť Cirkvi kresťanské spoločenstvá Slovenska je v rozpore so zákonom o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností, ako aj inými predpismi. Zároveň je táto činnosť rozporná so zásadami ľudskosti a znášanlivosti, s ochranou zdravia občanov, a taktiež sú ňou ohrozené občianske práva“¹. O celé problematice, z iniciativy vládních kruhů, dokonce vyšla kniha² a slovenská organizace, zabývající se poradenstvím v oblasti sekt, Integra, opakovaně upozorňovala na případy duchovního zneužití v těchto společenstvích. Bylo zde zaznamenáno i pět stížností na činnost KS, adresovaných na policejní sbor, prokuraturu a zdravotnictví³. Byl jsem dokonce jedním z těch, na které se slovenské úřady obrátily s prosbou o spolupráci, nicméně z časových důvodů, zeměpisné vzdálenosti a osobních důvodů jsem spolupráci odmítl.

Zároveň se ovšem na Slovensku projevilo nebývalé probuzení v romských komunitách, které nemá na Slovensku obdoby, a které má zřetelně charismatické kontury a bylo by jistě nemoudré podniknout plošný útok na charismatickou spiritualitu. Toto probuzení dokonce vychází z jedné nejextrémnější větve charismatického hnutí, a to hnutí Víry. Přesto tato vlna očividně obnovuje integritu nejen jedinců, ale i celých lokalit. Je to snad poprvé, kdy si dané věci povšimla sekulární média a pozitivně to kvitují.

V této práci bych se tedy rád zaměřil nikoliv na plošný popis, ale i na specifická učení, která evidentně nastolují dané důsledky a z nich vyplývající otázky a zároveň bych ze své několikaleté zkušenosti nabídl preventivní postup, jak podobným stavům předcházet. Protože psychická manipulace, pramenící z duchovní závislosti a zneužívání, vykazuje mnohé rysy, podobné lékovým závislostem, pokusil jsem se navrhnout určitý rámec duchovního poradenství. Jsem si přitom vědom, že jde pouze o analogii, a proto nenabízím žádné dogma, ale snažím se pouze o inspirativní pohled.

1 Cirkevný odbor Ministerstva kultúry SR vydal dňa 13. mája 2011 v správnom konaní rozhodnutie č. MK 175/2011-12/6511 o odmietnutí registrácie Cirkvi kresťanské spoločenstvá Slovenska so sídlom Dom viery, Karpatská 17, 058 01 Poprad.- <http://www.culture.gov.sk/cirkev-nabozenske-spolocnosti/cirkev-nabozenske-spolocnosti/neprehliadnite/untitled> (11. 3. 2012)

2 Ondrášek, L. M.: Neocharizmatické hnutie na Slovensku, Ústav pre vzťahy štátu a cirkví, 2011

3 Škodová, I.: Kresťanské spoločenstvá, Rozmer, 4/2011 - <http://www.rozmer.sk/sk/content/krestanske-spolocenstva>

Domnívám se, že duchovní zneužívání, pokud se objeví i ve sborech etablovaných evangelikálních církví, bývá od vedení těchto denominací často přehlíženo, zlehčováno nebo dokonce snad i vědomě tolerováno. Proto jsem se rozhodl pro adresný popis situace v České republice.

1. Problém psychického zneužívání v charismatickém hnutí

Není to poprvé, kdy v charismatických kruzích je nastoleno téma duchovního zneužívání v souvislosti s uplatňováním autority, či nezdravé nauky. V České republice, v religionistickém časopise Dingir, svého času upozornila psychiatricka dr. Zvolská na možnou souvislost mezi sebevraždami šesti mladých dívek a literaturou z pera charismaticky orientovaného psychiatra W. Margiese, distribuovanou Křesťanskou misijní společností.⁴ Komerční televize Nova upozornila v roce 1998 na případ sebevraždy v souvislosti s působením misionářů církví R. O. F. C. na severní Moravě⁵. Na psychická strádání v souvislosti se svéráznou teologií některých skupin charismatického hnutí Víry upozornil další pořad české televize v rámci cyklu Cesty víry⁶. Zdálo by se, že tento výčet, ve kterém by se dalo pokračovat, se týká pouze nějakých nových hnutí nebo spolků, ale není tomu tak.

Ruben Kužel, ve své práci z pastorální teologie, upozorňuje na autoritářské praktiky v Jednotě bratské v Liberci počátkem devadesátých let⁷ a někteří vedoucí zmiňovali případy desítek hospitalizací na libereckém psychiatrickém oddělení⁸. Tak velké číslo bylo ovšem na základě vyšetřování nezávislé ekumenické komise zpochybněno⁹, nicméně zmínky o tehdejší věci se objevovat nepřestaly¹⁰.

4 Zde autorka popisuje anonymní případy pacientů psychiatrické kliniky, kteří se dostali do styku se skupinou vyznávající učení hnutí Víry. Tito členové se, podle Zvolské, z obavy báli uvést své indicie. Zvolská uvádí jednotlivé kazuistiky tří dívek, které se vzdaly vysokoškolského studia, aby se mohly více věnovat dané skupině. Z obsahu článku vyplývá, že otec jedné z dívek potvrdil informace, že šest členů daného společenství spáchalo sebevraždu. Zvolská nachází přímou souvislost mezi učením Wolfharda Margiese, jehož knihu o uzdravení vedoucí této skupiny šířil a doporučoval členům skupiny, a stavem pacientek. In Zvolská, H.: Osvobození a ztracení, Dingir, 3/1999, s. 27

5 Na vlastní oči: Aleluja R.O.F.C. Nova, 1998 – <http://www.rozmer.sk/sk/video/view/42> (11. 3. 20012)

6 Cesty víry, Evangelium prosperity, 29. 4. 2007 - <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1185258379-cesty-viry/407235100051004-evangelium-prosperity/> (11. 3. 20012)

7 Kužel, R.: 2. písemná práce ke 2. odborné zkoušce na Evangelické teologické fakultě University Karlovy, Obor: Pastýřská péče, Jablonec nad Nisou, červenec 1993 - <http://www.granosalis.cz/modules.php?name=News&file=article&sid=1915&mode=nested&order=0&thold=0> (11. 3. 20012)

8 V dokumentech, které jsme měli k dispozici, byla formulována tato obvinění: - E. Rucký vstoupil do pastorační a poradenské služby bez konzultací i porady s ÚR, - v důsledku služby ER, resp. sboru, hluboce zranění, odmítnutí, deklasování lidí, - desítky lidí, kteří končí na psychiatrii v Liberci s vymytými mozky, - nevládnutá psychická manipulace, agresivní a netolerantní obraz světa, nebezpečná instituce vůdcovských autorit, řada prvků „teologie prosperity“, - nezviklatelné přesvědčení o pravosti vlastního postoje, víra v přímo Bohem udělovanou duchovní autoritu, která platí víc než jakákoli tradice, za domnělým působením Ducha zůstává řada psychicky poraněných lidí- In Závěrečná zpráva Nezávislé vyšetřovací komise zpracovaná pro mimořádné zasedání

Synodu Jednoty bratrské v Nové Pace 12.- 13. března 1999 - http://www.jbcr.info/upload/files/Zavery_NVK_1999.pdf (11. 3. 20012)

9 K desítkám lidí na liberecké psychiatrii Horáčková: S panem primářem jsem mluvila, výslovně jsem se ptala jak na diagnózu, tak na počet lidí, protože mi to připadalo velmi důležité. Něco jiného je totiž, co se tak běžně říká mezi lidmi, když se mluví a něco jiného je oficiální verze. Zdálo se mi, že pan primář byl poněkud překvapen, když jsme chtěli oficiální stanovisko. Prohlásil, že není pravda, že by tam byly desítky lidí, ale jednalo se o méně než deset případů. Ani tento počet nemůže říci přesně, protože hledisko náboženské příslušnosti neevidují, ale je si jist tím, že to bylo do deseti lidí. Popřel, že

Na půdě Církve bratrské se ohniskem diskusí stal sbor v Litvínově, jehož bývalí členové dokonce zveřejnili o praxi bývalého kazatele elektronickou knihu, kde se popisuje i pokus o sebevraždu v souvislosti s pojetím a praxí autority¹¹. Vizitace ve sboru z vedení církve však již dříve, před zveřejněním svědectví, pochybení neshledala¹².

V brněnském sboru Apoštolské církve autoritativní jednání pastora a nesouhlas staršovstva s jeho praxí vedlo k nepokojům a pozdějšímu vyloučení převážně bouřícího se sboru z AC. Předcházející šetření komise sice konstatovalo pastorovo selhání, ten byl na čas zbaven úřadu a následně potvrzen ve své funkci. K vylučování členů a stížnostem na zneužívání autority pastora ovšem docházet nepřestalo¹³. Podobné hlasy se občas ozývají i z Křesťanských společenství v ČR¹⁴. Potvrdil to i bývalý senior Křesťanských společenství Dan Drápal, který ovšem díky striktnímu kongregacionalismu se občas cítil bezmocným, který proti manipulaci vystupoval a zároveň poukazoval (z jeho pohledu) na nesprávné jednání v Apoštolské církvi¹⁵ a v Jednotě bratrské¹⁶.

V neposlední řadě to byly i sbory Slova života, kde na autoritativnost sebekriticky poukázal jejich bývalý vedoucí Alexander Flek¹⁷ a o věci nechtít slyšet kritiku ze strany SŽ se v devadesátých letech kriticky zmínil i charismatický časopis Život víry¹⁸.

by měli složku s pracovní diagnózou „Jednota bratrská“ a opakoval, že náboženskou příslušnost nesledují. Pokud jde o časové rozpětí, řekl, že těchto méně než deset případů, u nichž se nějak vyskytlo jméno JB, bylo v období asi od roku 90, tedy zhruba osmi let...In Taměž

10 A že jsem něčeho chtěl dosáhnout za pomoci vykonstruovaných obvinění? Nevím popravdě jak se vykonstruovávají písemná vyjádření primáře liberecké psychiatrie a dalších psychologů o službě lidem, kteří byli hluboce zraněni až rozvráceni působením vaší pastorace a teologie, nevím jak se vykonstruovávají svědectví desítek lidí, kteří prošli vaším sborem. Byli jím zprvu nadšeni – a i tebou Evalde – ale posléze leccos prohlédli, utekli nebo byli vyhnáni a zatraceni. In Halama, O.: Otevřený dopis Evaldu Ruckému. Grano Salis, 21. březen 2011 - <http://www.granosalis.cz/modules.php?name=News&file=article&sid=11390> (11. 3. 20012)

11 Můj pobyt v Litvínově byl stále děsivější. Nakonec jsem se rozhodla skončit s životem. Dnes nedovedu říct, zda jsem chtěla umřít opravdu. Asi ne. Ale nevěděla jsem, jak z toho ven. Nikdo mě neposlouchal. A já neměla sílu se sbalit a zmizet. Ono není snadné odejít, když vám lidi hrozí vyšší mocí. Když vám říkají, že Bůh chce tohle a tamto, že nesmíte prožívat to, co požíváte, že jste jen hříšník - jak se vzepřít? Lidem ještě, ale Bohu??? Takže jsem si vzala žiletky a podřezala si ruku... Hledali mě. Libor mě vzal dolů do auta, aby mě odvezl na chirurgii. Seděl tam i Petr (kazatel sboru pozn. aut) a ten mi tvrdě řekl: "To chceš skončit v pekle?" Už jsem měla dost. Povolila jsem a prostě jsem si dovolila ho nesnášet. Pokud je někdo schopen i ve chvíli největší bídy někomu říci tato slova, pak já slov nemám. In Skrytá tvář charismatismu (svědectví HankaN) – Zelená louka - <http://www.zelo.cz/modules.php?name=News&file=article&sid=97> (11. 3. 20012)

12 Kubičina, M.: Také nás navštívili, Zelená louka Úterý, 02. 01. 2007 - <http://www.zelo.cz/modules.php?name=News&file=article&sid=40> (11. 3. 20012)

13 Makovička, L.: Trhací kalendář jménem Ústava AC, Studnice - <http://www.studnice.org/?q=articles/id/314-trhaci-kalendar-jmenem-ustava-ac> (11. 3. 20012)

14 V elektronické knize o manipulaci v charismatickém hnutí se neadresně popisují manipulativní praktiky ve sboru KS v Rakovníku a ex sboru KS v Příbrami. Skrytá tvář charismatismu – Zelená louka - http://www.zelo.cz/modules.php?name=News&new_topic=14

15 Drápal D.: Vyjádření Dana Drápala k situaci v Brně, Oběžník KS, duben, 1997, s. 1–4

16 Drápal, D.: Rozchod s jednotou. 29. pastýřský list únor 2003 - Tento Pastýřský list byl Radou KS stažen proto, že chceme usilovat o dobré vztahy s Jednotou bratrskou a protože si myslíme, že nikomu a ničemu již neprospívá. Jeho kopie se dochovala In - <http://granosalis.cz/modules.php?name=News&file=article&sid=1842&mode=nested&order=0&thold=0>

17 Snad zůstalo i dobré ovoce. Rozhovor s Alexandrem Flekem, Dingir, roč. 11, č. 2, 2008, s. 57

18 Dittrich, T.: Pár poznámek k Vodě života, Život víry, roč. 4, č. 7, 1993, s. 202–205

Že se nejedná pouze o historii, poukazuje skutečnost, že na nesprávné, případně autoritativní jednání vedoucích v těchto společenstvích, a to zejména v JB¹⁹, AC²⁰ nebo KS²¹, poukázaly právě nedávná svědectví.

Mají tyto případy – a zřejmě jsem neuvedl všechny, které se týkají mladých hnutí i sborů zavedených církví, něco společného? Ano, ve všech případech se týkají společenství nebo celých kongregací, které se hlásí k charismatické orientaci.

V České republice přitom občas existuje tendence, zejména z řady postižených členů, ze kterých se pak rekrutují pozdější kritici, svádět dané excesy na selhání jednotlivců. Již při letném pohledu však můžeme shledat, že to jednoduše nemůže být jen individuálním pochybením. Charismatické hnutí prakticky po celém světě vedlo k podobným excesům. Již první velké uskupení charismatiků, známé pod názvem Pastýřské hnutí, vedlo ve velké míře k psychickým a duchovní kolapsům vlastních členů. Stejně tak jeho historicky druhá, nejpočetnější větev, hnutí Víry, vedla k enormnímu počtu úmrtí, například v souvislosti s učením o uzdravení, zejména v USA²² nebo sebevražd v souvislosti s pozitivním vyznáváním – například ve Švédsku²³. Když jsem před dvěma lety na tyto skutečnosti upozornil ve slovenském časopise Rozměr, teolog hnutí Víry v Uppsale, Pavel Hoffman, vypracoval dlouhý dopis a stoupenci Slova života na Slovensku se na základě tiskového zákona domáhali otištění²⁴. Redaktoři časopisu byli zděšeni, že nikdo necítil potřebu se

19 Například charismatik a bývalý funkcionář JB vypracoval a zveřejnil elaborát, ve kterém obviňuje současné biskupy JB z neeticky získaných akademických titulů, neeticky čerpaných finančních prostředků a nepotismu. Pleva, J.: Synodu Jednoty bratrské, 6. Červen, 2009 - http://www.granosalis.cz/images/dokumenty/Pleva_09-06-06.PDF

20 Josef Marván, absolvent VOŠMT Apoštolské církve, se kterým se počítalo do úřadu pastora sboru AC ve Znojmě uvádí, co jej vedlo k tomu, že tento úřad odmítl, a proč nakonec i s celou rodinou odešel z AC. Snad nejmarkantnějším důvodem se jeví právě nesprávné uplatňování autority vůči němu i celému sboru v Znojmě. Tento sbor se posléze úplně rozpadl a přestal existovat. Marván uvádí jako důvody svého odchodu: 1) Nadřazení poslušnosti církevní autoritě nad víru a čisté svědomí křesťana; 2) Nepřímé jednání; 3) Neplnění slibů; 4) Vylučování věřících z jiných důvodů, než je setrvání v hříchu a šíření falešného učení; 5) Vyžadování věrnosti přinášeným proroctvím a zjevením. In Marván, J.: Proč jsem odešel z Apoštolské církve, 23. 2. 2009 - <http://www.pastvina.estranky.cz/clanky/ze-zivota/proc-jsem-odesel-z-apostolske-cirkve.html>

21 Zde opět odkazují na knihu „Skrytá tvář charismatismu“ - http://www.zelo.cz/modules.php?name=News&new_topic=14 nebo případně na prohlášení pastora Petra Fiřta, který obdivně hledí ke KS Milost na Slovensku, které přijalo pomazané muže jako byli D. Prince, W. Margies, K. Hagin a další: „Přitom Př 18,24 nám jasně říká, že chceme-li to, co mají druzí, jedna z cest k tomu je být s těmito lidmi v přátelském vztahu. Takže namísto toho, aby se rozvíjely vztahy s těmi, kdo byli nositeli pomazání a probuzení, pyšně se prohlašovalo, že i my jim máme co dát. Na toto si v KS Milost dali veliký pozor a věřím, že i díky tomuto postoji vůči Božím povoláním jim Pán Bůh žehná.“ In Fiřt, P.: „Nad Tatrou sa blýska“ kontra „Kde domov můj“, Logos, január 2008 - <http://www.milost.sk/logos/clanok/nad-tatrou-sa-blyska-kontra-kde-domov-muj> (13. 3. 2012)

22 Dalším příkladem je sbor Víry Hobarta Freemana, kde se odhaduje, že zanedbáním lékařské péče zemřelo okolo devadesáti lidí. Například členky jeho sboru odmítaly rodit v nemocnici, a proto zde byla vysoká novozenecká úmrtnost. In Spence C, Danielson TS, Kaunitz AM. The Faith Assembly: a study of perinatal and maternal mortality. Indiana Medicine 1984 (March);180–183

23 Swartling, G. P.: Psychiatrické problémy ex-členů Slova života, Příspěvek z konference FECRIS (Fédération Européenne des Centres de Recherche et d'Information sur les Sectes – Evropská federace výzkumných a informačních center o sektách), Marseille 27. až 28. března 2004 - <http://www.apologet.cz/?q=articles/category/8-hnuti-viry/id/357-psychiatricke-problemy-ex-clenu-slova-zivota>

omluvit, sebevraždy byly oddiskutovány a psychiatr Dr. Swartling, jehož práci jsem citoval, byl podle mého názoru téměř dehonestován²⁵.

Psychická i fyzická postižení a poškození bývají dvojího druhu: 1) poškození v rámci zneužívání autority a 2) nesprávné teologie pozitivního vyznávání a božského nároku na uzdravení skrze správnou víru. Podrobněji je této problematice věnována řada pojednání a studií, a proto na tomto místě se nechci zabývat konkrétními teologickými a pastoračními chybami. Přesto bych se, nyní z obecné a historické polohy, zaměřil na několik aspektů, které jsou všem těmto hnutím společné. Ještě než tak učiním, rád bych podotkl, že z úst protagonistů můžeme často slyšet argumenty, že Pastýřské hnutí se rozpadlo a že hnutí Víry se ze svých chyb poučilo. Podle mého názoru to není úplně pravda. Principy Pastýřského hnutí jsou nadále ve své podstatě uplatňovány v tzv. Skupinkových sborech²⁶ a hnutí Víry je na svoji historii nezdídky hrdé a korekci dogmatu připouští jen okrajově nebo ho potvrzuje²⁷. Vedoucí jednoho ze samostatných charismatických sborů, Petr Fiřt, který byl dříve součástí KS v ČR, vyzdvihuje osoby hnutí Víry, jejich věrouku, autoritu a pomazání a jejich vliv kladně hodnotí zejména v KS Milost na Slovensku²⁸. Dan Drápal pak viděl určitou analogii autoritativního jednání Pastýřského hnutí v Jednotě bratrské²⁹, stejně jako jeden z představitelů hnutí Víry v ČR, Dan Kolinger, naopak uvádí, že Křesťanská společnost sdílela důraz Pastýřského hnutí, nerespektující soukromí křesťana³⁰.

24 Avšak slovo „omy!“ dostatočně nevystihuje hlíbkou problému, pretože sa za ním neraz skrývajú zničené životy a nenahraditeľné straty vzťahov. No napodiv sa veľa ráz hrubo bagatelizuje. Aj v predošlom čísle sme v jednom príspevku písali o nedávnej minulosti istej cirkvi hlásiacej sa k Hnutiu viery, na ktorý nástojčivo reagovali jej predstavitelia so žiadosťou o uverejnenie odpovede. In Garaj, O.: Editoriál, Rozmer 4/2010 - <http://www.rozmer.sk/sk/articles/show/1058>

25 Určitý výňatek resp. zestručnění, které bylo obsaženo v dopise redakci lze nalézt v článku In Hoffman, P.: Reakce Pavla Hoffmana na článek Krízy a nádeje letnično-charizmatického hnutia, Biblická apologetika, <http://www.apologet.cz/?q=articles/category/16-ohlasy/id/393-reakce-pavla-hoffmana-na-clanek-krizy-a-nadeje-letnicno-charizmatickeho-hnutia-5> <http://www.apologet.cz/?q=articles/category/16-ohlasy/id/393-reakce-pavla-hoffmana-na-clanek-krizy-a-nadeje-letnicno-charizmatickeho-hnutia-5> (13. 3. 2012)

26 Marván, J.: Skupinkový sbor, absolventská práce, VOŠMT, Kolín, 2005 - <http://www.apologet.cz/?q=articles/category/32-skupinkove-hnuti/id/27-skupinkovy-sbor> (13. 3. 2012)

27 Hoffman, P.: Kam kráčíš, Uppsalo? Život víry, 2006, č. 12, roč. 17, s. 8–9

28 Fiřt, P.: „Nad Tatrou sa blýska“ kontra „Kde domov můj“, Logos, január 2008 - <http://www.milost.sk/logos/clanok/nad-tatrou-sa-blyska-kontra-kde-domov-muj> (13. 3. 2012)

29 Mám obavy, že JB zde opakuje tutéž chybu, kterou před několika desetiletími udělalo v USA tzv. Učednické hnutí (Discipleship movement), v němž přechodně působil i Derek Prince a od nějž se později rozhodně distancoval Drápal, D.: Drápal D., Rozchod s Jednotou, 29. Pastýřský list únor 2003 - <http://granosalis.cz/modules.php?name=News&file=article&sid=1842&mode=nested&order=0&thold=0>

30 Kořínek, M.: Cílem je rozpuštění, Dingir, roč. 11, č. 2, 2008, s. 58–60

2. Obvyklé principy věrouky charismatických sborů v ČR

Pokud budeme sledovat kořeny aberantních praktik charismatického hnutí, které vedou k psychickým poškozením jeho členů, zřetelně si povšimneme jedné z nápadných věcí. Kritika této věrouky a praxe se hlasitě ozývala z letničního tábora, který byl mylně některými kritiky ztotožňován s charismatickým hnutím. Největší protestantská církev na světě Assemblies of God, která má věroučné kořeny v americkém metodismu, již od svého vzniku vydává věroučná prohlášení, ve kterých se od charismatických excesů poctivě distancuje, byť má s charismatickým hnutím mnoho společného a i některé letniční sbory této církve lze považovat za charismatické³¹. Nejprve se v roce 1916 distancovala od hnutí modalismu „Oneness“, kterým se nechal inspirovat William Branham, jeden z předchůdců charismatického hnutí, a který byl podle mnohých charismatiků (např. právě dle časopisu KS Milost) dokonce Boží generál³². Jeho vlivem byli ovlivněni někteří kanadští letniční, na které Branham vkládal ruce, aby v nich uvolnil duchovní dary, a ti pak dali povstat tzv. „hnutí Pozdního deště“, vůči kterému se rovněž AoG vyhranili³³. Toto hnutí pak dalo vzrůst, jak dokládají mnozí, dalším charismatickým probuzením, a to právě Pastýřskému hnutí a hnutí Víry a nakonec i Torontskému požehnání³⁴. Skrze Torontské požehnání se pak některá světová, původně konzervativní letniční společenství, duchovně identifikovala s charismatickým hnutím³⁵.

Jak poukazují mnozí badatelé, doktríny hnutí Pozdního deště, resp. postoj k nim, se staly i hlavním rozdílem mezi letničním a charismatickým hnutím³⁶. O jaká učení se zde jedná? Vypomohu si zde jejich klasifikací, která možná postrádá hlubší systematicko-teologickou reflexi, ale která po praktické stránce asi nejlépe popisuje i jejich destruktivní charakter na lidskou psychiku. Tuto klasifikaci sestavila Generální rada Assemblies of God v roce 1949. Opis jednotlivých bodů věrouky je následující:

31 Sem můžeme zařadit například sbory Assemblies of God v Penscole a Lakelandu, které se široce otevřely Torontskému požehnání a Uzdravujícímu probuzení v letech 1995 resp. 2007, což způsobilo vlnu kritiky právě mezi konzervativními letničními.

32 Teraz, keď už vo svojej službe videli nadprirodzenú dimenziu uzdravení a zázrakov, v ich srdciach opäť vzbĺkol plameň nadšenia pre misiu. Prípojili sa k skupine evanjelistov zastrešených pod hlavičkou organizácie The Voice of Healing. Mali príležitosť slúžiť s generálmi prebudenia ako F. F. Bosworthom, Gordonom Lindsayom, či známym Williamom Branhamom. In Málík, P.: Kaleidoskop uzdravujúceho prebudenia I., Logos, marec 2011 - <http://www.milost.sk/logos/clanok/kaleidoskop-uzdravujuceho-prebudenia-i> (13. 3. 2011)

33 Menzies, W.: Anointed to Serve, Gospel Publishing House, Springfield, Missouri, 1971, s. 325

34 Franc, A., Bíba, V.: Hnutí Pozdního deště a William Branham, Dingir, 3/99, s. 14-19 - <http://www.dingir.cz/archiv/Dingir300.pdf>

35 Tak můžeme být např. svědky, jak se Rick D'Orazio, pastor největší letniční církve AoG v Torontu a dlouhodobý kritik Torontského požehnání, po prožití manifestaci v Pensacole, omlouvá za kritiku Johnu Arnottovi. Kvůli tomuto aspektu bývá někdy hnutí nazváno „probuzením smíření.“ In Ford M., Probuzení v Pensacole, Postilla s. r. o., Brno, 1999, s. 47

36 Burkett, B.: Pentecostal, but not charismatic, Commentary and critique of The Charismatic doctrine – Actision - <http://www.actision.com/NOTchar-I.htm> (13. 3. 2012)

1. Příliš zdůrazněné učení o duchovních darech či moci Ducha, získaných skrze proroctví a vzkládání rukou.
2. Chybné učení, že je církev založena na dnešních apoštolech a prorocích.
3. Extrémní učení, obhajované „novým řádem“ o vyznávání hříchů člověku a vysvobození, dávající člověku privilegia, náležející pouze Kristu.
4. Chybné učení o udělení daru jazyků jako speciálního vybavení pro misijní službu.
5. Extrémní a nebiblická praxe sdělení nebo uložení osobního vedení skrze osobní proroctví.

Houdmann pak ještě doplňuje body, které můžeme vložit do pořadníku pod následujícími čísly³⁷:

6. Učení o démonizaci věřících a potřeby exorcismu z křesťanů.
7. Nutnost destrukce denominací a sjednocení církví.

Jak se pokusím zdůraznit v následujícím popisu, body 1, 2, 3, 5, 6 a 7 se staly kamenem úrazu pro mnohé členy charismatických uskupení v rámci českých církví.

V roce 1990 na území tehdejšího Československa byla zaregistrována Křesťanská misijní společnost (KMS), jejíž čelní představitel, Dan Drápal, v ní viděl prostředek k instituční jednotě církví s využitím jeho apoštolského úřadu, který mu byl zřejmě udělen z Božího rozhodnutí pro český národ³⁸. KMS má dodnes vizi jednoty Těla Kristova na území ČR. Když za tuto svoji vizi byla kritizována, deklarovala, že chtěla být pouhou platformou a jednotu toliko zachovat, k čemuž se zavázala ve společném prohlášení s Radou Církve bratrské.³⁹ Nicméně šéfredaktor jejího tiskového orgánu, Tomáš Dittrich, později uvedl, že duchovní jednotu dle Ef 4 se týkala jen jednotné církve v Efezu, ale tam, kde duchovní jednotu není, nemůže být pouze zachována⁴⁰.

37 Houdmann, M.: What is the Latter Rain Movement? Bible Questions - <http://www.gotquestions.org/latter-rain-movement.html> (13. 3. 2012)

38 Budu teď do jisté míry osobní. Už mnoho let mi někteří lidé - z domova i z ciziny říkali, že mám v naší zemi apoštolskou autoritu... uvědomil jsem si, že to, zda někomu jsem apoštolskou autoritou, není tak docela ani moje, ani jeho volba. Chce-li to tak Bůh, nebo pokud to již Bůh tak udělal, na nás je pouze, abychom daný stav uznali a vyznali, že to tak přijímáme. In Drápal D., Apoštolská služba a členství ve sboru, samizdat, prosinec, 1995

39 Dále se obě strany shodly na tom, že nás Nový zákon nikde nevybízí k tomu, aby křesťané vytvořili jednotu Božího lidu, ale aby ji zachovali... Jedná se o jednotu Ducha nebo jinak povědno o duchovní jednotu. Duchovní jednotu věřících se projevuje ochotou vzájemně se uznávat a milovat jako bratři a sestry v Kristu. Čím blíže budeme Kristu, tím blíže si budeme navzájem. V Kristu a jeho pravdě je naše jednotu. In Společné prohlášení představitelů CB a KMS ze dne 9. 6. 1999 - <http://www.cb.cz/vydavat-odbor/doc/rcbkms2.doc> (14. 12. 2004)

40 Z různých stran jsem ale slyšel, a to opravdu často, že za jednotu se modlit nemáme, neboť už je dána a je jí třeba jenom zachovat... Je-li jednotu dána jen tím, co Kristus vykonal na kříži, proč se vlastně před svým umučením za jednotu modlil (J 17,20-24)?... Aby pilně zachovávali jednotu Ducha ve svazku pokoje, píše Pavel křesťanům v Efezu (Ef 4,3). Toto slovo má obecnou platnost v tom, že Ježíš udělal všechno, co je potřeba k tomu, aby jednotu byla možná. Zároveň je to však slovo pro konkrétní sbor v konkrétní době... O zachování jednoty Pavel nepíše do Korintu... Proto pokládáme vizi jednoty, kterou nese Život víry a KMS, za nesmírně důležitou. Tato vize nemusí mít plošnou podporu, ale až probuzení přijde, bude pro něj připravena půda." In Dittrich T., úvodník, Život víry, 11/2004, s. 3

KMS od svého počátku podporovala zejména hnutí Víry, vydávala knihy K. Hagina a W. Margiese a masivně vydávala a šířila učení D. Prince, který byl původně představitelem Pastýřského hnutí. Později sice hnutí opustil, nicméně v jeho knihách byl vliv specifických učení stále patrný a navíc byly distribuovány i knihy z jeho „pastýřského období“.

V KMS byli, jako členové užšího výboru, i členové evangelikálních církví. Tito členové měli v místě svého působení získávat přívržence a celé sbory pro uskutečnění, dle slov jejího tehdejšího předsedy Evalda Ruckého, instituční jednoty církve v ČR.⁴¹ Je zajímavé, že letití představitelé UŽV z evangelikálních církví: Evald Rucký za JB, František Apetauer za AC a Petr Šimmer za CB, byli z pohledů některých členů jejich sborů a někdy i vedení denominací, považováni za autoritativní osoby a jejich jednání bývalo pak označováno i jako manipulace. Sám Dan Drápal na manipulaci a autoritativnosti opakovaně poukazyval jak v případě JB tak AC, tak v rámci sborů KS⁴². Přestože, jak už to v historii charismatického hnutí nezdědka bývá, se někteří z dalších představitelů KMS později razantněji rozešli, jsem přesvědčen, že byli ovlivněni právě učením hnutí Pozdního deště, které infiltrovalo celé charismatické hnutí. Pokusím se nyní stručně probrat jednotlivé body.

1.1 Předůrazněné učení o duchovních darech či moci Ducha, získaných skrze proroctví a vzkládání rukou

V roce 1994 přijel na pozvání KMS americký učitel Derek Prince, který právě na tyto představitele UŽV KMS vzkládal ruce, aby jim propůjčil „dar prodlužování nohou“. Tento dar má v historii charismatického hnutí dlouhou tradici, v podstatě již od dob radio-evangelisty padesátých let A. A. Allena. Členové UŽV KMS pak nabyli dojmu, že mají schopnost prodlužovat nohy a v nabitém sálu pražské Lucerny pak prodlužovali nohu každému, kdo o to požádal. Zdálo by se, že někteří přítomní snad do té doby ani neměli ponětí, že mají kratší nohu. Tato „impartace“ duchovních darů byla kritizována věroučným prohlášením Assemblies of God již v roce 1949 a později, zřejmě v souvislosti s Torontským požehnáním, opakovaně i v pozdějších letech⁴³.

Jednota, o kterou běží, musí být vidět. Skutečnost, že bude zřetelně patrná, způsobí, že svět uvěří tomu, že Ježíše poslal Bůh... Tato jednota u nás zatím není, ale slyšíme o ní z různých světaadílů... Hlavní přínos KMS není v jednotlivých akcích, ale ve vizi, která ji dala vzniknout a která znamená, že to, co dělá, může udávat významný směr. Ne každý má vždy jako prioritu prohloubení vztahů mezi různými křesťany a spolupráci na probuzení. In Dittrich T., úvodník, Život víry, 12/2004, s. 3

41 Franc, A.: Charismatická církev sjednocení? Vytiskla tiskárna ECM Ječná Praha pro pastorální konferenci kazatelů CB, Praha, 1998 - <http://www.apologet.cz/?q=articles/category/14-apostolska-reformace/id/23-charismaticka-cirkev-sjednoceni>

42 Drápal, D.: Manipulace - co to je? 30. pastýřský list duben 2003

43 Imparting of Spiritual Gifts, Assemblies of God - <http://www.apologet.cz/?q=articles/category/7-hnuti-pozdneho-deste/id/372-udileni-impatriation-duhovnich-daru> (13. 3. 2012)

V kontextu pastorální teologie zde může docházet k aberaci, že jedinec je nadán přenášet konkrétní duchovní dar a člen sboru, namísto horlivého žádání o duchovní dary samotného Boha, pak přichází ke své autoritě, která mu tento dar v podstatě automaticky zprostředkuje. Jsem přesvědčen, že tato pneumatologie může vést i k posílení jakési prostřednické role autority k vystrojování svatých duchovními dary k dílu služby a budování nezdravé duchovní závislosti na ní. V českém letničním hnutí jsem prakticky nebyl takové praxe svědkem. Impartace duchovních darů je ovšem dnes jednou ze stěžejních doktrín charismatického hnutí.

Domnělé, trvalé vlastnictví konkrétního duchovního daru k uzdravení, který je k dispozici dle volního rozhodnutí, kritizoval i německý letniční teolog Reinhold Ulonska⁴⁴.

1.2 Učení, že je církev založena na dnešních apoštolech a prorocích

Křesťanská misijní společnost měla ve svém programu být hybnou silou v jednotě v rozvoji apoštolského úřadu⁴⁵, ale zároveň tvrdila, že rozvoj apoštolského úřadu mezi její aktivity nepatří, protože KMS není církví. Apoštolský úřad byl v těchto kruzích přiznán Evaldu Ruckému a Danu Drápalovi, kteří dlouhou dobu stáli v jejím čele a podíleli se na formulaci její vize. Další, kterému byl apoštolský úřad přiznán, byl biskup AC Rudolf Bubik, který ovšem pro budování nenedominační jednoty neměl pochopení a byl od představitelů KMS, svého času i včetně Františka Apetauera, kritizován.

KMS má rovněž ve své vizi budování církve na „apoštolsko prorockém základě“. Ačkoliv je klasickými letničními za tento základ považováno výlučně Písmo, Drápal ve své knize přiznává, že v tomto textu apoštolská obnova vidí i základ současných apoštolů a proroků. Autorovi slouží ke cti, že on sám, na základě Písma, tento postoj zrevidoval⁴⁶. Za účelem budování církve na apoštolsko prorockém základu KMS dodnes zve do ČR učitele, kteří se označují za apoštoly. Podle Plevy JB patrně přiznává úřad apoštolů Evaldu Ruckému a zřejmě i Petru Krásnému⁴⁷, stejně jako AC Rudolfu Bubikovi a některými dalšími stoupenci i jeho synovi Stanislavovi. Rovněž sbor Petra Šimmera se sám označuje jako apoštolský⁴⁸.

44 Ulonska, R.: Duchovní dary v učení a praxi. Albrechtice, Křesťanský život, 1991, s. 66-67

45 Zůstaneme nadále hybným faktorem pro jednotu Božího lidu, v rozvoji apoštolské služby v Těle Kristově...In Rucký E., Na křižovatce, Život víry, roč. 7, září, 1996, str. 239

46 Drápal, D.: Apoštolská služba, Nakladatelství KMS, 2004, s. 88-89

47 Jednou z mnoha příčin nejednoty v bývalé Úzké radě byl můj zásadní nesouhlas se „služebními“ – rozuměj z prostředků církve hrazenými - výjezdy „apoštolského týmu“ s manželkami na zimní pobyt do Tunisu nebo Egypta. In Pleva, J.: Synodu Jednoty bratrské, 6. Červen, 2009 - http://www.granosalis.cz/images/dokumenty/Pleva_09-06-06.PDF

48 Apoštolská vize. Dá se to takto nazvat není to náš výmysl, ale tuto věc přinesl bratr Gunther Geier před mnoha lety. Znova se zatím skrývá nepochopení. Nejde totiž o potřebu panovat nad krajem, jak si možná myslíte, ale o břemeno pomoci v kraji. Věřte nám, že by bylo jednodušší a snažší (sic!) sloužit jen svým soukmenovcům, kteří s námi sympatizují než zápasit

Podle očitých svědectví se Šimmer sám považuje za „duchovní kníže“⁴⁹ a zřejmě na důkaz své duchovní, pastýřské autority, opakovaně procházel při modlitbách modlitebnu s dřevěnou holí⁵⁰.

Nutno na obecné rovině dodat, že od učení o existenci soudobých apoštolů se opět sbory Assemblies of God distancovaly ve svém věroučném prohlášení⁵¹. Ulonska například již dříve uvedl, že úřad apoštolů dodává těm, kteří se tímto titulem vykazovali, takovou vážnost, kterou by si jeho nositelé v prvním století nikdy nenárokovali⁵².

1.3 Učení o vyznávání hříchů člověku a vysvobození, dávající člověku privilegia, náležející pouze Kristu

Učení o zpovědi není oficiálně podporováno, pokud vím, žádnou ze stávajících českých církví. Byl jsem ovšem v devadesátých letech ve sboru AC Brno svědkem, že v rámci zavádění centralizovaných domácích skupinek měl každý vedoucí působit jako jakýsi zpovědník. Byl to i podstatný hlavní důvod, proč jsem se těchto setkání jako potenciální perspektivní služebník, byť jsem zdaleka ještě neměl vypěstovaný kritický postoj vůči skupinkovému pojetí autority, přestal zúčastňovat. Zdůraznění autority vedoucího domácích skupinek je dobře zdokumentováno jak v JB⁵³, tak v AC⁵⁴. Obdobný princip je praktikován i

za proměnu kraje. Častokrát je to na úkor rodin, sboru i fyzického a psychického zdraví. O osobním čase se skoro již mluvit nedá. Uvěřili jsme, jako apoštol Pavel : 2 Korintským 12:15 (Já velmi rád vynaložím všechno, ano vydám i sám sebe pro vaše duše. Když vás tak velice miluji, i my chceme jít cestou vydání a obětí pro našeho Pána Ježíše Krista. Je to cesta nepopulární, ale touto cestou šli apoštolové. Nehledali svůj prospěch, nehledali co (sic!) oni z toho budou mít (většinou trápení) Nedivte se nám, že k vydannosti (sic!) a následování vedeme sbor. Toto přece apoštolové tehdy učily.(sic!) Možná máte dojem, že máme potřebu druhé ovládat. Nám se naopak zdá, že to následování již nese ovoce. Byl založen sbor CB v Mostě. Bratři v Mostě žijí svým životem a mi (sic!) se z toho radujeme. Byl založen sbor KS v Krupce a my se z toho radujeme. Pracuje se na stanici v Bílině a my se z toho radujeme. Pracuje se na skupince v Dubí a my se z toho radujeme. Pracuje se v regionu s mládeží a my se z toho radujeme. Je spolupráce mezi pastory a vedoucími v kraji a my se z toho radujeme. Po mnoha sborech se pracuje v misijních aktivitách a my se z toho radujeme. Lidé slyší Boží slovo, jsou povzbuzováni potěšování a uzdravování. Někteří se obracejí a docházejí spásy a mi se z toho radujeme. Jestli je toto apoštolství, tak tomu říkáme AMEN. Z čeho se radujete Vy? Těší Vás to jako nás? In Reakce starších CB Litvínov na otevřený dopis, Zelo - Pátek, 01.12. 2006 - 10:30:31 - <http://www.zelo.cz/modules.php?name=News&file=article&sid=23> (13. 3. 2012)

49 Nyní už můžeme smutně pokývat hlavou a konstatovat, že Šimmerův vlastní výrok, že je knížetem tohoto regionu nabývá ve světle nedávných událostí zcela nečekaných konotací. In Kubičínová, J.: Morální korupce národa dosahuje nečekaných dimenzí – Zelená louka - <http://www.zelo.cz/modules.php?name=News&file=article&sid=120> (16.3.2012)

50 Dalším zlomem bylo shromáždění, kde během modlitebního ztišení po "chvalách" kazatel uchopil dřevěnou, asi 2m vysokou hůl a začal s ní rázovat z jednoho konce modlitebny na druhý (asi aby ukázal, kdo je tady pastýřem?). Tak hustou a dusnou atmosféru jsem ve shromáždění nikdy nezažil (jak jsem později zjistil, v šoku jsem nebyl sám). Pochopil jsem, že jde do tuhého. Na post hospodáře jsem definitivně rezignoval v r.2003 In Skrytá tvář charismatismu (svědectví Bomi), Zelená louka - <http://www.zelo.cz/modules.php?name=News&file=article&sid=92> (16. 3. 2012)

51 Stanovisko Assemblies of God: Apoštolové a proroci. Toto prohlášení o apoštolech a prorocích bylo přijato jako oficiální prohlášení Generální radou Assemblies of God 6. srpna 2001 - <http://apologet.cz/?q=articles/category/14-apostolska-hnuti/id/200-stanovisko-assemblies-of-god-apostolove-a-proroci> (13. 3. 2012)

52 Ulonska, R.: Úřady v církvi, Křesťanský život, Albrechtice, 1994

53 Co se děje v Jednotě nebratrské... Grano Salis, středa, 03. červenec 2002 . <http://www.granosalis.cz/modules.php?name=News&file=article&sid=882> (13. 3. 2012)

54 Franc, A.: Skupinový (mega)sbor, Biblická apologetika - <http://www.apologet.cz/?q=articles/category/3-ucednicka-hnuti/id/24-skupinkovy-megasbor> (13. 3. 2012)

v KS⁵⁵ a v CB v Litvínově, kde byl rovněž předmětem kritiky⁵⁶. Jde v podstatě o artefakt z doby Pastýřského hnutí, do kterého byl mj. vložen i z učení čínského křesťanského učitele Watchmana Nee⁵⁷. Buess, který velmi dobře zdokumentoval principy myšlení ve skupinkových sborech, k tomu uvedl, že neustále je někdo mezi Bohem a Vámi⁵⁸.

1.4 Chybné učení o udělení daru jazyků jako speciálního vybavení pro misijní službu

Ačkoliv je glossolálie společná a typická pro celé charismatické hnutí, tento exces ohledně jejího použití při kázání evangelia byl překonán již v padesátých letech a není mi známo, že by dnes byl někým zastáván. Z pohledu problematiky autoritářství a duchovní manipulace tato záležitost navíc nemá žádný praktický význam.

1.5 Extrémní a nebiblická praxe prorokování a vedení skrze osobní proctví

V tomto případě se jedná o velmi rozšířený nešvar, který se podle mé zkušenosti stal jedním ze společných jmenovatelů charismatického hnutí po celém světě. Chybně se zde chápe jak dar proctví, tak obsah takto svérázně pojatého daru. Snad všichni „prorokující charismatici“ mluví už od počátku devadesátých let o obrovském probuzení, která naši zemi čeká. Některá proctví byla datována a jen ve dvou případech jsem byl svědkem, že prorokující činil ze své předpovědi pokání. Další předpovědi ke konkrétnímu datu se nenaplnily.

55 Slovo autorita znamená moc ovlivňovat nebo přikazovat myšlení, názory nebo chování. Slovo podřízení se je vojenský termín, který znamená podléhat komu nebo prokazovat poslušnost. Proto podřizovat se autoritě znamená být podřízen myšlení nebo velení někoho jiného. Je to povolání k poslušnosti. Řecké slovo pro duchovní autoritu znamená delegovanou kompetenci, ovládání, kontrolu, soudní pravomoc nebo moc. Tím, že se podřídíš Boží delegované autoritě, pak využiješ nadpřirozenou duchovní autoritu nebo delegování Boží kompetence a moci porazit ďábla. Proto je podřízení se autoritě tak důležité. V podstatě to je povolání k vládnutí... Možná přemýšlíš, jestli existují nějaké výjimky v podřizování se autoritě? Odpověď je, že je jich dost málo. Na příklad, když osoby v autoritě „vystoupí“ z Božího standardu a žádají, abys dělal věci, které nejsou v souladu s Božím Slovem. Takové věci by byly nezákonné, neetické nebo nemorální. In Haggard, T.: Překlad části příručky pro vedoucí domácích skupinek sboru New Life Church v Colorado Springs (pastor Ted Haggard). Přeložil Jiří Trojánek. Použito se svolením New Life Church -

<http://notabene.granosalis.cz/modules.php?name=News&file=article&sid=1988>

56 Kubičina, M., Bouša, M.: Otevřený dopis - omluva "řadovým" členům CB Litvínov, 17. 5. 2006 - <http://www.zelo.cz/modules.php?name=News&file=article&sid=10>

57 Vinzant, E. D.: The Discipling Dilemma, Gospel Advocate Company, Nashville, 1988 - <http://www.somis.org/TDD-08.html>

58 Buess, B.: Discipleship Pro and Con (Van, Texas: Sweeter Than Honey, 1974) In Vizant D.: Roots of the Modern Discipling Movement In Vinzant, E. D.: The Discipling Dilemma, Gospel Advocate Company, Nashville, 1988 - <http://www.somis.org/TDD-08.html>

Skrze proctví biskupa Apoštolské církve pak měli odstoupit studenti Apoštolské církve KETM v Banské Bystrici.⁵⁹ Františkovi Apetauerovi budiž ke cti, že se osobně za studenta ze svého sboru zaručil, a tomu pak bylo dovoleno pokračovat až do konce, kdy odpromoval. K mé hanbě budiž řečeno, že jsem osobně v neprospěch tohoto studenta s biskupem hovořil, než jsem toto proctví definitivně odmítl a sám jsem se ke studiu na KETM rozhodl. V současné době, na základě proctví emeritního biskupa, AC očekává 100 000 členů za doby jeho života.

Domnívám se, že prorokování probuzení je jedním z nejčastějšího zneužívání tohoto daru k vytváření svatého nadšení a povzbuzování lidí k jejich výkonu a nasazení pro evangelizaci. Pokud však uplyne datum, ke kterému se proctví vztahuje, může nastat rozčarování, dezorientace a domnívám se, že u důvěřivých lidí, uměle skrze tyto systémy vázanými na authority, až ke ztrátě důvěry Bohu.

Stejně tak je praktikováno tzv. „osobní proctví“, kdy je například v AC Brno i z kazatelny, obvykle velmi obecně, nicméně jmenovitě, pastorem prorokováno lidem, co je čeká, či jak se mají rozhodnout⁶⁰ nebo zazní nekonkrétní proctví, které hrozí bratrovi, snažícímu se „postavit do role soudce, který bojuje za spravedlnost“ Božím trestem⁶¹. V Liberci působil kansaský prorok Joel Staab, který udílel velmi detailní osobní proctví. Osobní proctví, v NZ sporadičtější, se ovšem zdá být jedním z potenciálních způsobů duchovní manipulace, kdy prorokující, aniž by si to snad uvědomil, tímto způsobem může účelněji, ve jménu Božím, člena sboru obratně přinutit k uskutečnění svého pohledu.

Fenomén nadužívaného osobního proctví je rovněž kritizován věroučným prohlášením Assemblies of God⁶².

59 Jednalo se o katedru evangelikální teologie a misie Pedagogické fakulty UMB v Banské Bystrici (od roku 2011 nese název katedra teologie a katechetiky)

60 Například zde jsou jména křtěnců a osobní proctví pro každého z nich. In Sborové listy Apoštolské církve, sboru v Brně, 2011/03 - <http://www.ac-brno.org/files/links/file/578-sl1103.pdf>.

61 Synu můj, tvé srdce je už dlouhý čas naplněno hněvem, o kterém se domníváš, že je spravedlivý. Už tolikrát jsem k tobě mluvil, ale neslyšíš, protože ti neříkám to, co by sis přál slyšet. Postavil ses do role soudce, který bojuje za spravedlivou věc. A já s tebou mluvím o milosti, od důvěře v moji svrchovanost a o bratrské snášenlivosti a lásce. Laskavě s tebou mluvím. Vždyť jsem tvůj Otec. Ale přišel čas tě varovat. Nesnižuj už památku oběti mého Syna. Odděl se od své hořkosti a od hněvu, který tě zaslepuje a stravuje. A já tě opět přijmu a v tvém srdci se rozhostí můj pokoj. Jestliže však moje varování nepřijmeš, vzdálím od tebe svoji ochranu. Dovolím, aby se ten zlý dotkl toho, co je ti drahé, abyste se ty i další, kteří to potřebují, učili bát mého svatého jména. Apetauer, F.: Proctví. Sborové listy Apoštolské církve sboru v Brně, 10, 2010, s. 3.

62 Proroci a osobní proctví, stanovisko Assemblies of God - <http://www.apologet.cz/?q=articles/category/9-hnuti-proroku/id/365-proroci-a-osobni-proctvi> (13. 3. 2012)

1.6 Učení o démonizaci věřících a potřeby exorcismu z křesťanů

Vymítání démonů z křesťanů bylo a je praxí, která je uplatňována napříč charismatickým hnutím. V ČR byla tato praxe rozvíjena právě skrze brožury Hagina a Margiese nebo Prince, či Wimbera. V nejmilitantnější podobě se vymítání prováděla počátkem devadesátých let ve sborech Slova Života. Ačkoliv letniční hnutí tuto praxi odmítá⁶³, v charismatických sborech AC se jednalo o praxi velmi rozšířenou. Zejména sbory v Brně a Valašském Meziříčí se k této praxi často dříve přikláněly. Dnes je mezi charismatiky situace mnohem umírněnější. Nicméně kritika tohoto způsobu pastorače zřejmě přiměla některé představitele charismatických sborů k tomu, že změnili rétoriku a namísto vymítání se mluvilo o modlitbě osvobození. Aniž by tak byla tato praxe dotčena, samotný název působil mnohem smířlivěji. O tom, že tato víra může člověka dovést až na pokraj duševního zdraví, svědčí jeden z autorů elektronické knihy „Skrytá tvář charismatismu“⁶⁴. Pokud totiž problémy přetrvávají (a jde často o pouhé sklony těla), člověk má pocit totálního selhání víry a moci satana nad jeho životem. Není divu, vždyť Margies i Prince nemoci i neduhy jako jsou výrazná mlsavost, rakovina, artritida nebo lakování nehtů (Prince) nazývají jmény démonů⁶⁵. Prince dokonce mluví o démonech denominací⁶⁶.

1.7 Nutnost destrukce denominací a sjednocení církví

Tento aspekt se jevil jako bolestný zejména v tradičních církvích. Členové charismatických sborů se cítili těmi, kteří mají obnovit život ve svých vyhaslých, či dokonce mrtvých církvích. Charismatická zkušenost, na základě veršů o obnovení údolí suchých kostí (Ez 37), měla být sdílena všemi znovuzrozenými křesťany, včetně římských katolíků. Tito křesťané pak měli vytvořit zcela novou identitu církve obživených a Duchem naplněných věřících, kteří podle J 17,21 vytvoří jednotnou církev. Drápal a Rucký viděli jako prostředek

63 Demon Possession: Can Born-Again Believers be Demon Possessed? (Official A/G Position Paper, This statement on the question, "Can Born-Again Believers Be Demon Possessed?" Approved as the official statement by the General Presbytery of the Assemblies of God in May – 1972 -<http://www.apologet.cz/?q=articles/category/8-hnuti-viry/id/56-stanovisko-assemblies-of-god-ohledne-moznosti-posedlosti-krestanu-demony> (13. 3. 2012)

64 Skrytá tvář charismatismu (svědectví IC434) - <http://www.zelo.cz/modules.php?name=News&file=article&sid=97> (11. 3. 20012) - <http://www.zelo.cz/modules.php?name=News&file=article&sid=89> -

65 Margies uvádí, že „démonicky podmíněné jsou všechny formy chronické revmatické artritidy stejně jako příbuzné nemoci z takzvaného revmatického okruhu. Platí to i pro kolagenózy, což jsou rovněž revmatické nemoci, napadající z části také vnitřní orgány nebo cévní systém... Jako na nemoci způsobené démony pohlížím dále na všechny chronické ekzémy a alergické nemoci. Do této skupiny nemoci patří též senná rýma, astma a neurodermitida spolu s příbuznými skupinami nemocí.“ In Margies, W.: Osvobození, Praha, Logos, 1991, s. 76–77

66 Prince, D., Jak rozeznat a vyhnat démony, samizdat, nedatováno

tohoto sjednocení právě charismatickou KMS⁶⁷. Samotná existence denominací byla podle Drápala chápána jako hříšné rozdělení a Rucký z mraků vyčetl zjevení, že je třeba se modlit, aby se do vedení JB dostali správní lidé, kteří budou nápomocni vizi sjednocení KS a JB.⁶⁸ Není bez zajímavosti, že snad všichni členové UŽV KMS se dostávali do určitého napětí s vedením svých denominací. Nakonec, po rozkolu v JB, se KMS od vize vytvoření jednotné církve resp. instituce, distancovala. Přesto Tomáš Ditrich touží po viditelné jednotě, kde nestačí jednotu zachovat, ale je třeba ji zřejmě vytvořit⁶⁹.

Přestože se KMS od protidenominační politiky distancovala, jedním z posledních respektovaných řečníků konferencí pořádaných pod hlavičkou KMS, apoštol Alan Vincent, volal po nutnosti „proklít denominace“ a uvolnit jejich členy k tomu, aby pod vedením apoštolů vytvořili tzv. „smluvní společenství“. Tato slova dokonce pocházejí z Vincentovy knihy, kterou KMS vydala⁷⁰. Vincentova vláda je podle něho striktně hierarchická, avšak na jejím čele stojí moudrý a otcovský apoštol. Tato autorita má prorůst i do sekulární oblasti a ustanovit princip Božího království na zemi⁷¹. Pro kritiky zde není místo a s těmi, kdo by se zdráhali podřídit, má být jednáno v podstatě jako s nepřáteli⁷². Osobně se domnívám, že je

67 "...naše společné, upřímné získávání dalších sborů pro vizi KMS i pro členskou základnu a jejich kvalitní zastoupení na ŠV KMS. Členové UŽV KMS rozdělí členskou základnu ŠV KMS podle regionů a zároveň se stanou jejich zástupci podle místa svého vlastního působení. Členové ŠV KMS začnou aktivně spolupracovat na přípravách jednotlivých drobných regionálních akcí, které budou pomáhat k růstu a prosazování Božího království na daném místě (různé akce, semináře a vzdělávací programy, evangelizační akce plošnějšího charakteru, konference menšího typu, semináře o chvalách atd.) Sborny i jednotlivci nadále porostou svým individuálním tempem a vývojem, ale zároveň budou vyprávět i k jednotě organizační a institucionální a tak se KMS stane jakousi předsíní společného rodinného domova" In Rucký, E.: Úvaha o poslání a budoucnosti, Život víry, roč. 5, červen/červenec, 1994, s. 200

68 Evald Rucký popisuje prorocké zjevení, které vyčetl z mraků: „To je to co jsem spatřil i já a navíc mraky nad silnici vytvořily takové podivné úkazy, že spolu se zářícím sluncem, jež se opíralo do těchto prapodivných tvarů, ve mně vyvolaly tento zážitek, jenž poprvé proběhl v mém vědomí, když jsem ležel bez sebe v nemocnici v Karlskoge... Chci, abyste se spojili s Křesťanskými společenstvími a vytvořili tak jednotu Božího lidu jako demonstraci Božích dětí milujících má přikázání proti všem temným duchovním silám rozdělujícím vaše národy a ničící rodiny, společnosti a člověka samého. Tato jednotu, kterou vytvoříte bude pro mne znamením, že milujete jeden druhého a stojíte při sobě a já vyleji svého Ducha na vaši zemi ještě více než dosud... Myslím si, že je nanejvýš nutné, abychom společně drželi půst a modlili se, aby byla zvolená na jaře dobrá a moudrá Úzká rada naší JB! Určitě to nyní bude možné, protože jen od nás z Liberce bude celkem 6 zástupců. 5 nás bude mít plný úvazek v JB a jeden delegát sboru. A i vy se modlete za to, aby Bůh vedl celé jednání a aby mohli být zvoleni ti správní lidé a pokud se vám bude zdát, že je Boží to, co vám píše, modlete se i za toto.“ In Rucký, E: Všem bratřím, kteří naslouchají hlasu Ducha svatého a modlí se za probuzení našich sborů ...199? – Grano salis – 22. Červen 2003 - <http://granosalis.cz/modules.php?name=News&file=article&sid=1903&mode=nested&order=0&thold=0> (16. 3. 2012)

69 Ditrich, T.: úvodník, Život víry, roč.5, č. 11, 2004, s. 3

70 Celá generace mladých lidí vyrůstala pod fíkovníky svých rodičů. Mohly to být fíkovníky baptistické, letniční, presbyteriánské, luteránské, ... atd. Tito mladí lidé mají dost náboženství, které postrádá jakýkoli náboj. Stali se z nich absolutní cynici. Podaří-li se vám dostat je zpod jejich fíkovníků a setkají-li se alespoň jednou s živým Pánem, zcela je to změni. ... Starší lidé se sice naučili pod různými křesťanskými fíkovníky všelijak přežívat, my ale musíme tyto fíkovníky proklít – v zájmu mladších pokolení.“ In Vincent, A. Dobrý boj víry, Dobrý boj víry, Praha: KMS, 2009, s. 154-155

71 Vincent, A.: Království v celé své slávě, Mělník: Juda, 2008, s. 85-86, 91

72 Může to být starší, který s tebou ve skutečnosti nikdy nesouhlasil, nikdy tě nectil ani ti nedal místo ve sboru, které Bůh pro tebe připravil. Ale on je jeden ze silných členů sboru. Kdyby ses s tím vypořádal před pěti roky, bylo by to bolestivé, ale ne tolik jako teď. David řekl: „Podívejte se, nemůžeme ani pomyslet na to, že bychom budovali království, pokud se nevypořádáme s těmito Jebúsejci.“ Může to být osobní. Může se to týkat tradic a učení víry, které si držíme. Může to být nějaká doktrína. Pokud s tím nejednáš, to, co teď necháváš být, se ti vrátí ve větší moci a zničí tě to. In Tamtéž, 62-63

možné, že právě takováto učení o odstraňování lidí s rozdílnou tradicí nebo věroukou, mohou často vést k citelným psychickým strádáním.

Vedoucí v takovýchto společnostech nepodléhají žádné nebo minimální veřejné kontrole od členů svých sborů. Běžné řády církve nebo církevní ústavy se pro autority stávají obvykle něčím svazujícím. Mnohem důležitější jsou zde tzv. „pastorovy vize“. Autorem těchto vizí je samotný Bůh a odmítnutí poddání se pastorově vizi, kterou obvykle nelze nikterak korigovat, je vlastně klasifikováno jako vzpoura vůči Boží vůli. A kdo by chtěl bojovat s Bohem?

Kdo se trochu vyzná v historii charismatického hnutí, může si povšimnout, že se jedná v podstatě o rehabilitaci myšlenek Pastýřského hnutí, které v USA skončilo kolapsem, rozbitými rodinami a psychickým a duchovním poškozením jeho členů. Při kritice tohoto způsobu víry a svérázné eklesiologie lze opět s úspěchem využít věroučné stanovisko Assemblies of God, které se tomuto učení vymezuje⁷³.

1.8 Současná aktualizace

Když se tyto body, taxativně vymezené rovněž v prohlášení AoG ze čtyřicátých let, opět začaly objevovat v počátku devadesátých let v Torontském požehnání, AoG v roce 2 000 vydali nové prohlášení. V něm opět opakují dané body a trvají na jejich odmítnutí⁷⁴.

73 The Discipleship and Submission Movement, This statement is the report of the committee to study the discipleship and submission movement. Thereport was adopted by the Assemblies of God General Presbytery August 17, 1976 - [http://www.apologet.cz/?q=articles/category/15-pastyrske-hnuti/id/64-stanovisko-assemblies-of-god-k-doktrine-o-ucednictvi-a-hnuti-poddani-se](http://www.apologet.cz/?q=articles/category/15-pastyrske-hnuti/id/64-stanovisko-assemblies-of-god-k-doktrine-o-ucednictvi-a-hnuti-poddani-sehttp://www.apologet.cz/?q=articles/category/15-pastyrske-hnuti/id/64-stanovisko-assemblies-of-god-k-doktrine-o-ucednictvi-a-hnuti-poddani-se) (13. 3. 2012)

74 Endtime Revival–Spirit-Led and Spirit-Controlled, A Response Paper to Resolution 16, This statement was adopted by the General Presbytery of the Assemblies of God on August 11, 2000- <http://www.apologet.cz/?q=articles/category/11-torontske-pozehnani/id/112-probuzeni-posledni-doby-vedeni-duchem> (13. 3. 2012)

2. Praktické důsledky pro pastorační

Důsledky takto svérázného učení samozřejmě nesou své ovoce v podobě poškozených a narušených mezilidských vztahů, psychickém a hlavně duchovním zdraví. Jsou podhoubím pro uplatňování lidských ambicí a vedou ke zneužívání tzv. „duchovní autority“. Četbou a částečně z vlastní zkušenosti vím o členech sborů, kteří si jsou vědomi některých negativních důsledků, a pro některé z nich není dané prostředí prakticky možné opustit. Zůstávají zde někdy až do hořkého konce svého vyloučení, ale to už může být pozdě. Poté se často projeví příznaky duchovního zneužívání, které se prakticky neliší od následků pobytu v sektě, které popisují lektoři výstupového poradenství. Jsou případy, kdy pak musí vyhledat odbornou lékařskou pomoc a z historie, jak již bylo uvedeno, jsou známy i případy sebevražd.

Z rozhovorů s lidmi pocházejícími z autoritativních společenství obvykle vychází najevo, že členství v takto pojatých sborech bývá ještě podmíněno nějakým písemným, či ústním souhlasem poslušnosti, který je nekonkrétní a který se dá pak účelově vyložit. Aniž by to často bylo řečeno takto příkře, každý člen má vzít na vědomí, že pro zachování jeho spásy musí být členem a zřejmě již nikdy a prakticky za žádných okolností odejít. Podle Kužela snad jedinou legitimní cestou může být svatba, přestěhování se souhlasem vedení nebo přestup s tradičního do charismatického sboru⁷⁵. Samozřejmě může být legitimním důvodem i hřích ve vedení sboru, ale to, co je hřích, umí zřejmě posoudit zase jenom vedení sboru, takže tento bod je prakticky nerealizovatelný. Obecně se pak se stává, že sbor může učit, konat a dělat prakticky cokoliv, ale v žádném případě není možné a bezpečné jej opustit. Vně číhá ďábel! Jak ukazují zkušenosti i z některých sborů, stačí pak občas v kázání zmiňovat často pravdivé historky o tom, jak to dopadlo s těmi, kteří odešli, kolik jich skončilo špatně nebo jinak poukázat na nějakou lidskou tragédii⁷⁶. Člověk se dozví, že po odchodu

75 Kužel zde cituje z časopisu JB v Liberci Probuzení a vyvozuje, že: „Z Božího království pod vládu satana se člověk dostane nejen vyloučením, ale i odchodem ze sboru z vlastní vůle. Nemá-li k tomu objektivní důvody. Ty jsou tři: 1. přestěhování, 2. sňatek s partnerem z jiného společenství. V obou těchto případech však musejí zůstat neporušené vztahy a kontakty se sborem, vědomí, že "nic nás vzájemně duchovně neodděluje". Za 3. je dovolen odchod ze sboru tradiční církve.“ In Kužel, R.: 2. písemná práce ke 2. odborné zkoušce na Evangelické teologické fakultě University Karlovy, Obor: Pastýřská péče, Jablonec nad Nisou, červenec 1993 - <http://www.granosalis.cz/modules.php?name=News&file=article&sid=1915&mode=nested&order=0&thold=0> (11. 3. 20012)

76 Cituji dopis jednoho pastora, který zaslal dvěma členům sboru: „Ano, určitě. Je to vážnější rozhodnutí, než se mnozí domnívají. Nejen pro Tebe, ale i pro Tvé nejbližší. Na tom, nakolik my, každý osobně, jsme učedníky Pána Ježíše, závisí velmi často, zda oni budou či nebudou zachráněni pro věčnost. My můžeme dojít bez úhony až do cíle. Žel, může se také stát, že nemusíme! Setkal jsem se s takovým případem právě v minulých dnech, kdy jsem byl požádán, abych sloužil na pohřbu jednoho mladého muže (34), kterého pamatuji jako nadšeného chlapce. Ten v krizi sboru odešel za sboru, zkusil několik dalších, nikde nebyl schopen zakotvit a nakonec se vlivem určitých nepředvídaných životních okolností dostal do depresí a vzal si život. Jsem přesvědčen, že by se mu to nestalo, kdyby nepohrdl potřebou mít duchovní domov od Boha. A před 13 měsíci, přesně den před Štědrým dnem tomu předcházela stejně tragický osud jiného bratra s podobnou minulostí. Ačkoliv mě obě dvě ztráty pro Boha drahocenných duší velmi bolí (je to vítězství moci temna nad dvěma Božími dětmi), nic se s tím

totiž „ztrácí ochranu“⁷⁷ , a proto si velmi dobře rozmyslí opustit shromáždění a raději bude sám se vším souhlasit, nebo se alespoň neprotivit. Raději bude mlčet, co kdyby byl vyloučen. Pak nutně upadne do rukou katanů. Jediným důvodem, proč zůstat v takovém sboru, pak může být strach.

Nabízím zde některé důvody, které zabraňují některým lidem vymanit se s područí těchto deviantních společenství, které jsem již dříve publikoval v jednom svém článku⁷⁸.

2.1 Jsem povolán zůstat a varovat

Jedním z bodů, proč lidé zůstávají ve společenstvích, ve kterých by zcela dobrovolně nezůstali, je přesvědčení, že jsou zodpovědní varovat své sourozence a chránit je před sborem, jehož jsou sami součástí, nebo před jeho vedením. Takovíto zachránci ovšem narazí na minimálně dva problémy: buď naleznou stejně postižené, kterým nejsou sto pomoci (podle hesla tonoucí se snaží zachraňovat tonoucího, aniž by si připustil, že tone) nebo narazí na mnoho lidí, kteří jsou šťastní, spokojení a duchovně naplnění. Ti druzí žádnou „záchranu“ nepotřebují. Pro ně se dotyčný „zachránce“ jen stane krajně podezřelým a nedůvěryhodným. Navíc kritika nebo dokonce náznak nesouhlasu je v takových společenstvích velmi dobře střežen a každý, kdo by veřejně projevil trochu odlišný názor, je bedlivě sledován a styk s ním bývá „nedoporučován“. Takový člověk tedy nejen, že nikomu nepomůže, ale sám se stává předmětem ostrakizace. Obvykle si lidé řeknou: když i tento „kritik“ zůstává ve sboru, pak je jistě správné zůstat také a nikam neodcházet. V jednom případě dokonce kritik do daného společenství přiváděl nové lidi, které se pak snaží „chránit“ před tím, do čeho je sám přivedl.

už nedá dělat. Ani žádné modlitby za zemřelého už to nemohou zvrátit. Bůh zaslíbil, že na nikoho nenaloží víc, než unese. Proč tedy neunesli tíži okolností svého života? Proto, že je nemohli předvídat? Ale Bůh ano. Žel, nechtěli slyšet. Nechali se vést svojí logikou a svým srdcem, svojí pravdou. Byla to jejich volba. Bůh člověku ponechává svobodnou vůli, i když už mu patří. Zní to trochu jako zastrašování, ale mě to vede k modlitbám za Boží bázeň; abych se varoval spoléhat na sebe. Opravdu mnou otřáslo hlubší vědomí, jak do hloubky převrácené je lidské nitro. In Srdečně... Sent: Thursday, February 11, 2010 12:03 PM

77 Dlouho jsme se už neviděli a já mám na srdci ještě jednu věc. Když jsme spolu naposled mluvíli na pikniku v Brně, připomínal jsem Ti, že je třeba ujasnit si vztahy k nám, se kterými jsi vešel do biblické smlouvy v církvi. Uvědomoval sis to. Vlastně jsem tehdy očekával, že od Tebe jako reakci dostanu obratem dopis s odhláškou a byl jsem velmi rád, že se to nestalo. Nejen proto, že k Tobě mám stále trvající srdečný bratrský vztah, ale především proto, že mi na Tobě záleží... Pokud bych se ale ve svých závěrech mýlil a nezáleželo Ti už na tom, jaký má Bůh názor na Tvůj způsob myšlení a života, určitě Tě nemohu ani nechci přemlouvat. Nezbyvalo by, než tuto změnu akceptovat a neexistující vztah formálně zrušit. Doufám jen, že to nenastane. Ztratila by se i duchovní ochrana a není možné, aby taková okolnost neměla dopad také na Vaše vztahy v manželství a tím i v rodině. To prosím není žádná výhrůžka (!!), jen princip Bible tak, jak jí rozumím. A nato já nemohu mít absolutně žádný vliv. In: Srdečné blahopřání !! Datum: 16.6.2011 23:40:05

78 Franc, A.: Nové hnutí: You Should Never Leave Church – Biblická apologetika - <http://www.apologet.cz/?q=articles/category/31-duchovni-manipulace/id/326-nove-hnuti-you-shloud-never-leave-church> (13. 3. 2013)

2.2 Nemohu opustit sbor, do kterého mne povolal Bůh

Existují i další důvody, pro které lidé zůstávají ve sborech, kde se trápí a kde se nemohou ztotožnit s učením nebo způsobem vedení. Obvykle věří, že je do konkrétního společenství povolal Bůh, k čemuž mohou mít dost dobrý důvod (nebo se alespoň domnívají, že ho mají), a proto by odchod viděli jako prohru, neposlušnost a zradu Krista samotného. Často je jim představen David, který byl věrný Saulovi a nevztáhl na něho ruku⁷⁹. Nicméně již nevidí, že Davida sice k Saulovi přivedl Hospodin, ale stejný Hospodin ve svém čase Davida vedl k tomu, aby před Saulem prchl, opustil Izrael, a odmítl se poslušně nechat zabít. Dokonce se David před celým Izraelem tvářil v tvář Saulovi obhájí a vyznává nad ním Boží soud (1 S 24, 30) a se svými blízkými mluví o Saulově smrti jako o naplnění Božího soudu (1 S 26, 10). Jim však je zapovězena nejen obrana a možnost se hájit, ale i pouhá pochybnost. Raději volí trápení, soužení s tím, že to rádi a dobrovolně podstupují pro Krista. Pokud se stanou cílem nějakého napomínání nebo dokonce kázně, jsou přesvědčeni, že je to pronásledování, které rádi Bohu přinášejí jako oběť. A tak si týden co týden, měsíc co měsíc, rok co rok přicházejí do svého společenství pro dvě až čtyři, šest nebo osm hodin utrpení týdně. Jsou v tom vytrvalí a věrní, takřka až na smrt.

2.3 Bojím se, že skončím jako ostatní

Odchody nebo vyloučení z takovýchto společenství bývají bolestné a lidé se zpravidla neobejdou bez výše uvedených psychických obtíží. Inu, učení, zasunuté kdesi v podvědomí nebo dokonce zastávané přímo, se skrze svědomí, které je strážcem přijaté pravdy, ozve. Tyto příklady jsou pak silným varováním pro každého, kdo by chtěl něco podobného učinit. Stačí jen říci: i ty chceš odejít? Jen se rozhlédni... Někdy se ale odchod, hrozí-li opravdu střet s vytrvalým „kverulantem“ dokonce vedením sboru doporučuje. Nicméně na mechanismech uplatňovaných na (s)vědomí členů ohledně členství se nic nemění.

79 Snad největší příklad pochopení podřízení se autoritě pochází z Davidova života. Je tu mladý muž, který je prorokem Samuelem pomazán za krále Izraele; protože Bůh zamítl současného krále, Saula... Přestože osoba jeho autority se mýlila, nezměnilo to jeho oddanost vůči ní. Z Davidova pochopení podřízení se autoritě se můžeme naučit několik věcí. A. Kdyby se David stal králem rebelií, byl by stejně tak neúčinný jako Saul. Vždycky musíš dělat věci Božím způsobem. B. David byl ochoten čekat, až Bůh bude jednat. Naše netrpělivost může pracovat proti konečnému Božímu plánu vykoupení. C. Podřízení se autoritě není jednoduše být poddán osobě, ale být podřízen pomazání na té osobě – pomazání, které přišlo, když Bůh tu osobu ustanovil. In Haggard, T.: Překlad části příručky pro vedoucí domácích skupinek sboru New Life Church v Colorado Springs (pastor Ted Haggard). Přeložil Jiří Trojáněk. Použito se svolením New Life Church - <http://notabene.granosalis.cz/modules.php?name=News&file=article&sid=1988>

2.4 Nemám kam jít

Dalším rozšířeným bodem, proč lidé zůstávají tam, kde se trápí a kde se musí často vzepřít i svému svědomí, je skutečnost, že společenství nebo skupiny se často prezentují jako „ty nejlepší“. Není to často řečeno přímo, ale i tak je to „kolektivní vědomí“ členů společenství. No, a jestliže mají lidé problémy v tom „nejlepším společenství“, kam by pak šli? Všude je to přeci horší. Nikde se nevěří tak upřímně Bibli, je zde skrytý liberalismus a možná i „jed demokracie“. Křesťané jinde nemají takové poznání ani tak biblicky věrné učení a vedoucí jinde nemají takové zjevení. A tak protože není kam jít, je třeba zůstat a modlit se.

Pokud si společenství resp. vedoucí osvojí zvládat dávkovat svým členům strach a umí zacházet s pocitem viny, mohou si být jisti, že to přinese úspěch. Je však třeba jednat individuálně a skrytě, aby se nemohla zformovat opozice. Je nutné věnovat enormní čas „kontrarozvědce“ a sebemenší odpor zlomit dříve, než by mohlo dojít k narušení „jednoty“ a „pořádku“. Takovéto společenství pak už takřka nikdy není možné (bez následků) opustit.

Zajímavé je, že sbory nebo skupiny, které zastávají takovéto učení, vznikly často tím, že jejich vedoucí odněkud odešli nebo byli dokonce vyloučeni. Jich se ovšem Boží soud netýká, neboť oni odešli za lepším poznáním a pro své svědomí. Je ovšem pro lepší poznání nebo svědomí opustit již není možné!

2.5 Zůstávám zde kvůli lidem

Dalším a neméně rozšířeným bodem je, že lidé v takovýchto společenstvích zůstávají kvůli lidem. Často zde mají věřící přátele, se kterými si rozumí, mají zde rodiče, děti nebo pokrevní sourozence. Jsou zděšeni představou, že by ztratili tyto vazby, případně se bojí reakce svých známých a příbuzných, kteří ve společenství zůstávají. A tak se i hypoteticky bojí položit si otázku, zda by své rodiče, bratry nebo děti dokázali opustit pro Krista. Tohle by přece Ježíš nikdy nemohl po nich chtít. A tak zvyk ve formě železné košile je možná navždy nebo na dlouhou dobu připoutává ke společenství, se kterým se dávno duchovně rozešli, ale chodí zde trochu z povinnosti, trochu ze strachu před lidmi a trochu s radostí, že mají „odbytou“ svoji křesťanskou povinnost.

Někdy všechny tyto faktory nebo jen některé, tvoří v mysli člověka unikátní směs strachu, pocitu odpovědnosti a zvyku.

3. Jak pomoci?

Je jistě mnoho těch, kteří bez vážnějších problémů opustí dané sbory, ale je i mnoho těch, kterým to činí velké problémy. Takových je podle mých zkušeností většina. Obecně platí rovnice, že čím je společenství více aberantní a čím delší čas zde byl člověk aktivně zapojen, tím větší jsou obvykle i následky. Jak bylo řečeno již výše: Bez vnější pomoci, kterou v žádném případě není možné, nebo dokonce přípustné, člověku vnucovat proti jeho vůli, je pro některé křesťany obtížné překonat dostředivou sílu společenství. Tato síla je způsobena směsí strachu, odpovědnosti, deformací víry a heterodoxního učení v podobě takto pojaté autority a potažmo eklesiologie. Proto vidím jako vhodnou intervenci vykonanou se souhlasem postiženého. V čem tedy můžeme pomoci?

3.1 Správná diagnóza

Před nějakým časem jsem si všiml, že lidé po odchodu nebo vyloučení ze společenství mohou trpět řadou psychosomatických poruch, které jsou až příliš podobné těm, které nastávají po vysazení některých léků, ovlivňujících nervový systém, jako jsou benzodiazepiny nebo alkohol, či měkké drogy. Jinými slovy, člověk si na svoji duchovní autoritu vypěstoval nezdravý návyk a nyní mu hrozí psychosomatický kolaps. Pokusím se vypůjčit si z lékařské psychologie základní schéma, které popisuje varovné symptomy vzniku závislosti⁸⁰. V první části uvádím symptom z medicíny a v závorce se snažím o projekci do duchovní oblasti:

- Růst tolerance (zvyšování potřeby konzultace základních životních rozhodnutí s duchovní autoritou, pokud je autorita náhle nedostupná)
- Potíže s kontrolou dávek (neschopnost již porozumět Bibli, společenskému dění nebo rodinných problémů bez ztotožnění se s názorem vedoucího)
- Trávení velkého množství času obstaráváním a užíváním látky, resp. zotavováním se z jejích účinků (neustále promýšlení svého stavu uprostřed společenství a vymýšlení alternativ a obranných mechanismů proti působení autority)
- Zanedbávání aktivit rodinných, pracovních a sociálních
- Užívání látky i přes povědomí o její škodlivosti (zůstávání ve společenství i přes vědomí o škodlivosti na lidskou psychiku a duchovní zdraví)
- Dlouhodobá neúspěšná snaha o kontrolu užívání (opakovaná nerealizovaná rozhodnutí opustit společenství)

80 Příznaky závislosti - <http://www.odvykani-koureni.cz/priznaky-zavislosti> - <http://www.odvykani-koureni.cz/priznaky-zavislosti> (13. 3. 2012)

- Výskyt abstinenčních příznaků po odchodu (třes, nespavost, bolest hlavy, neschopnost soustředění, návaly paniky a strachu, obsedantní myšlenky)

Uvádí se, že obecně můžeme – v souladu s lékařskou psychologí říci - že člověk je závislý tehdy, vyskytnou-li se minimálně 3 z předešlých 7 příznaků během období 12 měsíců⁸¹.

3.2 Správné léčba

Stejně jako při působení návykových látek člověk stojí před volbou, a to je uvědomit si svoji nezdravou a destruktivní závislost a ukončit ji. To je jistě první krok, ale zdá se, že někdy ještě nemusí být vyhráno. Člověku se nabízejí dvě cesty. Opustit sbor a jít možná cestou abstinenčních příznaků nebo postupně vysazovat dávku spolu s podpůrnou psychoterapií a substituční léčbou. U některých léků, jako jsou například barbituráty nebo benzodiazepiny, však není náhlé vysazení možné, protože hrozí fyziologický kolaps tělesných funkcí⁸². Ačkoliv u čistě psychické závislosti fyzická závislost není vytvořena, některé zkušenosti třeba z oblasti závislosti na hracích automatech dokumentují i možné psychosomatické komplikace. Počty sebevražd mezi extrémními charismatiky rozhodně nevedou k optimismu a podcenění této oblasti.

Proto bych se v této fázi pokusil popsat cestu pozvolného snižování dávek a lékové substituce. Princip této metody je jednoduchý a to, postupně snižovat hladinu aktivní látky, aby organismus nezaznamenal její rychlý úbytek a některé její funkce nahradit lékem jiným, který není návykový. Jako vhodná se zde jeví antidepresiva a antipsychotika⁸³. Jak to ale provést v duchovní oblasti?

Návykový lék bych zde přirovnal k aberantnímu duchovnímu, který k sobě lidi váže, bere jim svobodu a pod pohrůžkou prokletí nebo jen nepožehnání lidem hrozí, že pokud opustí svůj duchovní domov, který je zde představován jeho teritoriem, člověk duchovně zahyne, onemocní, zemře mu dítě, ztroskotá jeho manželství apod. Zřídka je to řečeno přímo, ale obvykle v náznacích. Aberantní duchovní pak tyto věci sděluje nejasně a někdy je dokonce prorokuje v Božím jménu. Samotná závislost je zde pak tvořena silným pocitem viny a strachu. Aberantní duchovní poté člověka nutí uskutečňovat jeho vizi a brát smrtelně do důsledku jeho „doporučení“ a „názory“ (aberantní duchovní totiž nikdy nepřikazuje!).

81 Tamtéž

82 Lann, M. A., Molina, D. K.: Fatal Case of Benzodiazepine Withdrawal, American Journal of Forensic Medicine & Pathology: June 2009 – Vol. 30 – No. 2, s 177-179

83 Zitman, F. G, Couvée J. E. Chronic benzodiazepine use in general practice patients with depression: an evaluation of controlled treatment and taper-off: report on behalf of the Dutch Chronic Benzodiazepine Working Group. The British Journal of Psychiatry, Vol. 178, No 4, 2001, s. 317–324

Jako nenávykový lék zde může být například kazatel běžného křesťanského sboru, který nemá potřebu k sobě lidi poutat, obvykle respektuje běžnou církevní legislativu a jeho úřad je poddán veřejné kontrole. Tento duchovní pak může s postiženým křesťanem navázat vztah a po jistou dobu mu udílet stejně intenzivní rady jako aberantní pastor, ovšem bez výhrůžek a temných kleteb. Křesťan totiž není zpočátku možná schopen samostatného uvažování, potřebuje oporu při své rekonvalescenci a postupně se staví na své nohy. Po poměrně silné intervenci pak kazatel vyklízí své pole a dotyčný se sám s Boží pomocí učí přebírat zodpovědnost za svůj život.

V prvních fázích však ještě dotyčný může docházet do svého společenství. Avšak již se rozhlíží kolem a právě zde může dotyčnému pomoci hledat společenství náhradní. Naprosto ideální je stav, když v daném společenství už skončil někdo, kdo se vymanil z vlivu aberantního společenství. Tuto fázi není třeba uspěchat. Aberantní duchovní obvykle pěstuje ekumenické vztahy, a pokud by se dozvěděl, že někdo z jeho sboru hodlá společenství opustit, možná by se vynasnažil dotyčného v očích kazatele, kam by měl dotyčný namířeno, snad i v dobré víře, zdiskreditovat. Ostatně vím o případě, kdy pastor původního sboru si stěžovat na přijetí svého kázněného člena do CB nebo pastor sboru AC žádal, aby vyloučená část sboru nebyla přijata do KS. Je tedy dobré pomoci dotyčnému seznámit se s jiným společenstvím ještě v době, kdy aberantní vedoucí není o dané věci informován, jelikož tyto lidé bývají obezřetní a snaží se uhájit svoji pozici pod záminkou ochrany sboru stůj co stůj. Vždy je pak možné poukazovat na to, že neposlušný člen sboru se nedokázal uchytit jinde, což svědčí o jeho opravdové nepoddajnosti.

Z počátku je tedy dobré, když dotyčný navštěvuje oboje shromáždění a co nejdříve naváže zkušenost se sborem novým. Je rovněž dobré, když se dotyčný setká s lidmi, kteří již jeho společenství opustili a získali nové zkušenosti. Dotyčný může být překvapen, že tyto lidé, jak jim možná bylo řečeno, neodpadli, nebyli smetení Božím soudem, nejsou démonizováni nebo dokonce nezemřeli, nemají ani náhlé zdravotní potíže apod. Dotyčný, aby nevzbudil pozornost aberantního vůdce, může nejprve docházet jednou za měsíc a domluvit si pastorační pohovor s kazatelem sboru. V tom mohou klíčovou roli sehrát právě bývalí odpadlíci, či disidenti. Toto navázání vztahu důvěry je velice důležité a znovu apelují, aby nebylo zbytečně uspěcháno.

Až se dotyčný člověk rozhodne ukončit své členství, nový kazatel, který na čas přejme úlohu dominantní autority v životě člověka, pak postupně, jak již bylo uvedeno výše, bude tuto pozici opouštět a dotyčný se bude učit důvěřovat plně Bohu. O jak velký časový interval se zde bude jednat nelze říci, protože tato potřeba je ryze individuální. Ovšem vysazování extrémních dávek léku může trvat i přes rok, nejméně však dva až tři měsíce. Nicméně jedná

se pouze o pomocný odhad. Nejpodstatnější je zbavit se pocitu viny a naučit se spolehnout na Pána Ježíše Krista.

Součástí odvykací kúry musí být ovšem, jako je v adiktologii psychoterapie, tak zde musí být cílená a citlivá pastorační péče. Pro tento účel existuje v zahraniční řada kvalitní literatury. V češtině sice existuje publikace Pastorační poradenství, nicméně jedná se o odbornou studii, jejímž primárním úkolem není být laickou pastorační příručkou a příliš nezohledňuje věroučné hledisko. Proto mohu nabídnout několik elektronických článků. Jedním z nich je právě stanovisko Assemblies of God o autoritách v Pastýřském hnutí, které dotyčnému pomůže v podstatě „deprogramovat“ jeho scestné pojetí autority⁸⁴. Protože se zde jedná především o lidi pocházející z charismatického prostředí, právě umírněná letniční pozice může být dotyčnému blízká. Charismatické hnutí může mít totiž zafixováno, že ve svém pojetí došel nejdál a může mít problém přijmout službu lidí bez identické duchovní zkušenosti. Naopak kazatel bez potřebných znalostí může celkový stav dotyčného přisoudit odlišné pneumatologii příchodního, a toho pak vést k opravě jeho ortopraxe, aniž by tušil, že zde není kořen problému.

Dalším příkladem pomocné literatury je studie Pila⁸⁵, popisující zkušenosti ze skupinkových sborů, která je velmi ilustrativní a další je stručný poradenský článek od Hildebrantové, který byl sepsán za stejným účelem⁸⁶. Jako velice užitečnou pak též doporučuji knihu G. Edwardse „Dopisy zdevastovanému křesťanovi“⁸⁷, která až mistrně vykresluje duševní a duchovní pochody křesťana zdevastovaného scestným pojetím autority.

Cílem této studie ovšem není předmět samotné rekonvalescence a pastoračních pohovorů, ale pouze věroučná charakteristika aberantních společenství a naznačený postup práce v pastorační péči poškozených křesťanů a především v prevenci výše uvedených stavů včasným opuštěním aberantního společenství. Je ovšem třeba si uvědomit, že řada, často i většina křesťanů je v těchto sborech spokojená, jejich potřeby jsou naplněny a nesdílí zde uvedené obavy. Je proto nutné si uvědomit, že lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní.

84 The Discipleship and Submission Movement, This statement is the report of the committee to study the discipleship and submission movement. The report was adopted by the Assemblies of God General Presbytery August 17, 1976 - <http://www.apologet.cz/?q=articles/category/15-pastyrsk-e-hnuti/id/64-stanovisko-assemblies-of-god-k-doktrine-oucednictvi-a-hnuti-poddani-se>

85 Pila, A. L. Odvrácená strana učednictví, Biblická apologetika - <http://www.apologet.cz/?q=articles/category/31-duchovni-manipulace/id/155-odvracena-strana-ucednictvi> (13. 3. 2012)

86 Hildebrantová, S.: Zotavení z duchovního zneužívání. Biblická apologetika, 2007 - <http://www.apologet.cz/?q=articles/category/31-duchovni-manipulace/id/117-zotaveni-z-duhovniho-zneuzivani> (13. 3. 2012)

87 Edwards, G.: Dopisy zdevastovanému křesťanovi. Přeloženo z anglického originálu: Letters to a Devastated Christian, Tyndale House Publishers, Inc. Wheaton, Illinois, U.S.A., 1992 - <http://www.apologet.cz/?q=articles/category/31-duchovni-manipulace/id/344-dopisy-zdevastovanemu-krestanovi> (14. 3. 2012)

3.3 Varování

Přechod člověka do nového společenství by v žádném případě neměl být unáhlený. Nezřídka se totiž stalo, že člověk přešel z jednoho autoritativního společenství do jiného, aniž by zprvu upozorovat nějaké varovné signály. Většina autoritářských společenství totiž má jednu společnou charakteristiku. Díky své exkluzivitě totiž věří, že Bůh toliko přivádí lidi z jiných společenství k nim, nicméně odchod do jiného společenství je už pak často považován za neopodstatněný, či jde o neposlušnost a možná i vzpouru. Když přece Bůh někoho přivedl, jak by ho nyní mohl vést jinam? Proto jsou tato společenstvím různým hledačům velice vstřícná a existuje zde velmi propracovaný systém, jak si ihned všimnout někoho nového, jak s ním navázat kontakt a postupně ho začleňovat do společenství. Příchozí, který hledá intenzivně pomoc, tak může být příjemně překvapen, než zjistí "zač je toho loket".

Poškození lidé dělají pak tu chybu, že jsou přesvědčeni, že v jejich případě šlo pouze o selhání vedoucího jedince, ale že systém je sám o sobě dobrý. Ale pravý opak bývá pravdou. Proto se také aberantní společenství cítí nejvíce ohrožena kritikou své eklesiologie a jsou poměrně rezistentní vůči kritice etické, kterou si vždy dokáží ospravedlnit.

Ano, jsou jistě lidé, kteří své svěřené pravomoci zneužijí více, jiní méně. Jsou lidé, kteří svoji autoritu zneužijí i tam, kde jim ji církve nedá. A jsou naopak lidé, kteří ji naopak nezneužijí ani tam, kde jim ji jejich církve poskytuje. Historie i současnost ovšem dokazuje, že je jen otázkou času, kde tam, kde je tento prostor a tlak na panování autorit legálně umožněn, nakonec dojde k tomu, že tento systém vynese do vedení lidi ambiciózní, se sklony ke kariérismu, kteří pochopí, že skrze absolutní a často i předstíranou loajalitu ke svým „nadřízeným“ (kteří jediní je mohou „povyšit“) se dostanou nad ostatní, aby mohli „plně rozvinout své obdarování“. Nicméně kvalifikací vedoucího není loajalita k vedení, ale ovoce Ducha svatého a křesťanský charakter (1 Tim 3, 1–7 a Tit 1, 7–9).

Není to tedy především o lidech, ale hlavně o učeních. Tam, kde je respektován biblický princip, že celé Tělo resp. celý sbor rozpoznává povolání vedoucích a tito podléhají pravidelné veřejné kontrole; tam, kde jsou lidé biblicky odpovědní a zkoumají život i službu svých vedoucích, tam se lidem s autoritářskými nebo kariéristickými sklony příliš dařit nebude. Naopak, samotným vedoucím je k užítku, když mohou být bezpeční v kruhu svého sboru, který jim může pomoci v jejich zápasech a může je i biblicky a v lásce usměrnit. Ovšem tam, kde se starší volí jen omezenou skupinou výše postavených autorit namísto odpovědného zkoumání jejich ovoce celým sborem, tam dříve, či později, s vysokou mírou pravděpodobnosti dojde i ke korupci charakteru a manipulaci.

Chystá-li se někdo, ať už po špatné zkušenosti nebo poprvé stát členem nějakého společenství, je třeba ptát se i na pojetí autority a zkoumat ústavu a řády dané církve, kam se člověk rozhoduje vstoupit. Dovolují tyto dokumenty nebiblické panování autorit tím, že se řádný člen sboru nemůže podílet na rozeznání jejich povolání ani jejich ovoce a skutků nebo učení? Je zde nějaký biblický mechanismus kontroly starších? Vycházejí tyto dokumenty z Bible a z principů odpovědného správcovství? Anebo naopak, je zde vůbec něco, podle čeho se dá vše konat tak, aby byl naplněn Pavlův princip „vše ať se děje v řádu“? Nejlépe se totiž dá panovat tam, kde žádné řády vůbec nejsou a kde má právo Bibli autoritativně vykládat jen vedoucí.

Dovolím si zde podotknout, že jak ústava Apoštolské církve⁸⁸, Jednoty bratrské⁸⁹ nebo Křesťanských společenství⁹⁰ v podstatě neumožňuje, aby se na rozeznání a povolání starších podílel celý sbor. Existuje zde totiž, ať už výslovně či v principu, institut kooptace, kdy již jednou zvolené staršovstvo žije vlastním životem a de facto jen úzká skupina starších nyní rozeznává Boží povolání pro další presbytery.

Vedení těchto církví se často brání tím, že v případě všeobecné volby by se pak jednalo o demokracii (vládu lidu), která přeci nemá v Božím království místo. Automaticky se však předpokládá, že volba úzkou skupinou lidí je tou pravou teokracií, odpovídající biblickým vzorům. Vzorem pak často bývá SZ pojetí autority krále. Nicméně i předáci lidu ve Starém zákoně byli v Mojžíšových dobách rozpoznáváni volbou lidu (Dt 1, 9-16). Proto bych byl velice zdrženlivým před tím hledat své místo v systému, který upřednostňuje volbu vedoucích skrze úzkou skupinu jiných vedoucích, než skrze rozpoznání celého Těla Kristova.

88 Rada starších (Sborovou radu) tvoří pastor sboru, druhý pastor, starší sboru, případně kooptovaní diákon. Pastor a starší si mohou na jednání Rady starších podle potřeby příslušné diákonu přizvat. Rada starších má nejméně tři starší (u nově vzniklých sborů mohou být na dočasnou dobu dva starší a jeden diákon). Nové starší ustanovuje Rada starších na základě požadavků Písma svatého. Do služby je před sborovým shromážděním uvádí pastor sboru. Sbor vyjadřuje jejich přijetí vztažením rukou s požehnáním. Členem Rady starších může být pouze člen sboru, který je členem Apoštolské církve a osvědčil se v duchovní práci minimálně 3 roky. (Rada starších může délku duchovního osvědčení v odůvodněných případech zkrátit. (Ústava Apoštolské církve, § 10)

89 Rada starších je výkonným orgánem sboru. Tvoří ji správce sboru z moci svého úřadu a členové, jmenovaní správcem sboru. Předsedou rady starších je správce sboru. (Ústava Jednoty bratrské, § 11)

90 Obměna nebo rozšíření počtu členů staršovstva se děje kooptací. Každou obměnu či rozšíření počtu členů staršovstva oznámí staršovstvo nejméně 30 dní předem na sborovém shromáždění. Následně pak staršovstvo oznámí do 30 dnů změny staršovstva Radě, která je zveřejní v oběžníku CKS. Případné námítky jednotlivých členů sboru proti obměně či kooptaci ve staršovstvu nejsou pro staršovstvo rozhodující, ale jednotliví starší jsou povinni pozorně těmto námítkám naslouchat, seznámit s nimi na společné schůzi staršovstva ostatní starší a na modlitbách je zvážít (Základní dokument Církve Křesťanská společenství, § 24)

4. Závěr

Rád bych podotkl, že účelem této práce nebylo někoho odsoudit. Nevedeme svůj boj proti tělu a krvi. Na druhé straně je možné konstatovat, že toto téma je stále v českých církvích bagatelizováno. Ekumenický a všeobjímající étos totiž nedovoluje dělat si nepřátele tím, že bychom se snažili na problém upozornit a pojmenovat ho. Jeho viníci jsou často vlivnými členy církevních rad a zasloužilými hodnostáři. Proto je vždy snadnější, v zájmu zachování dobrých vztahů a již tak slabého imidž církve v očích veřejnosti, ostrakizovat nebo ignorovat nepohodlnou a hlasitou oběť, než identifikovat a volat k odpovědnosti viníka.

Pocházím z církve, kde její biskup dal pastorům bílanku vyjádřením, že vždy a za takřka každých okolností bude stát za nimi, když napsal:

„Bůh má plán. Nedomnívej se, že s plánem o brněnském sboru přijde za tebou. On si tady někoho postavil. Mnozí mě pomlouvají, že prý je jasné: „Rudek se vždy postaví za pastora.“ Odpovídám: „A mám jinou možnost?“ Já toho pastora ustanovuji a tím ho stavím pod Boží autoritu. Já ho pak musím brát. Není to tak jednoduché ani pro mě, protože jsem ve službách Boha živého. Já musím přijímat jeho principy a ty taky⁹¹.“

V jednom zřejmě z mnoha případů tento vlastně již dříve uplatňovaný princip znamenal, že senior oblasti, František Cupal, souhlasil s vyloučením člena sboru jen proto, že si to pastor přál, i když věděl, že je nevinný. Později svůj souhlas s vyloučením ospravedlňoval slovy:

„Bratr (...) byl vyloučen dopisem ke dni 2. 8. 2004 ze sboru AC Znojmo, v době kdy pastorem sboru byl br. Roman Pospíšek. Ačkoli jsem tehdy jako člen staršovstva nesouhlasil s tím vyloučením, podvolil jsem se staršovstvu, aby se ukázalo, že (...ova) přítomnost není příčinou chřadnutí sboru. Nyní jako nový pastor sboru AC Znojmo odvolávám zmíněné vyloučení br. (...) a umožňuji mu znovu vstup do sboru⁹².“

Jak je vidět, není zde ani náznak lítosti, nebo dokonce pokání. Vezmeme-li přitom v úvahu, že biskup této církve učil, že Bůh v podstatě respektuje autoritu, i když jedná ukvapeně, jsou to pro člověka neradostné vyhlídky. Pokud bude člověk v právu a dostane se do sporu například jen pro poslušnost Bohu skrze své svědomí, pak může být vyloučen jen proto, aby bylo učiněno autoritě za dost. Dan Drápal podobnou situaci, i když v JB, komentoval slovy:

91 Článek byl odstraněn ze stránek Apoštolské církve v ČR. Jeho původní adresa byla - <http://www.apostolskacirkev.cz/view.php?cislocianku=2007121001> (22 .3. 2010)

92 Cupal, F.: Vyjádření k rozhodnutí vyloučení br. Daniela Pospíška z AC sbor Znojmo ze dne 2. 8. 2004 a zpět vzetí tohoto rozhodnutí. Nejedek 20. prosinec 2004

„Mnoho lidí, kteří z Jednoty odešli, právě o něčem takovém mluví: autorita je „seshora“ „podržena“, přestože dělá zjevné chyby. Jistě nejde o to, každého po chybě hned sestřelit. Pokud se ale prakticky téměř nikdy neuzná, že autorita chybovala, narůstá ve sboru nedůvěra⁹³.“

Často, pokud je kritika zveřejněna, je shledán spíše nepohodlným její autor a nastane snaha najít nepřesnosti a nuance v citacích než zkoumat princip. Málokdy bývá někdo v aberantních společenstvích volán k odpovědnosti za poškozené životy. Naopak, tyto životy bývají s otcovským postojem a s laskavostí některými aberantními pastory využívány k tomu, aby jejich osudem chránili své členy před odchodem. Avšak každý člověk potřebuje napomenutí ze svých hříchů, a když selhávají opravné mechanismy v rámci církví, nezbyvá někdy, než jednat veřejně, aby se předešlo dalším excesům.

Nicméně pokud správce silnice odmítne odstranit výmol s tím, že vše je v pořádku a že všichni jsme jen chybující lidé, je alespoň dobré zde umístit výstražnou značku, aby se ostatní mohli tomuto nebezpečí vyhnout.

93 Drápal, D.: Rozchod s jednotou. 29. pastýřský list únor 2003 - Tento Pastýřský list byl Radou KS stažen proto, že chceme usilovat o dobré vztahy s Jednotou bratrskou a protože si myslíme, že nikomu a ničemu již neprospívá. Jeho kopie se dochoval na - <http://granosalis.cz/modules.php?name=News&file=article&sid=1842&mode=nested&order=0&thold=0>

Literatura

- Aleluja R.O.F.C. Nova. Cesty víry, Evangelium prosperity, Televizní cyklus: *Na vlastní oči*, 29. 4. 1998
- APETAUER, F.: Proroctví. *Sborové listy*, 3, 2011
- APETAUER, F.: Proroctví. *Sborové listy*, 10, 2010
- *Apostles and prophets*, This statement on apostles and prophets was approved as the official statement by the General Presbytery of the Assemblies of God on August 6, 2001
- BUESS, B.: *Discipleship Pro and Noc. Sweeter Than Honey*, Texas, 1974
- BURKETT, B.: Pentecostal, but not Charismatic. Commentary and Critique of The Charismatic Doctrine, *Actision*, 2011
- Co se děje v Jednotě nebratrské. *Grano Salis*, 3. července 2002
- CUPAL, F.: *Vyjádření k rozhodnutí vyloučení br. Daniela Pospíška z AC sbor Znojmo ze dne 2. 8. 2004 a zpět vzetí tohoto rozhodnutí*. Nejdek 20. prosinec 2004
- *Demon Possession: Can Born-Again Believers be Demon Possessed?* (Official A/G Position Paper, This statement on the question, "Can Born-Again Believers Be Demon Possessed?" Approved as the official statement by the General Presbytery of the Assemblies of God in May – 1972
- DITTRICH, T.: Pár poznámek k Vodě života. *Život víry*, roč. 4. č. 7, 1993
- DITTRICH, T.: Úvodník. *Život víry*, roč. 5, č. 11, 2004
- DITTRICH, T.: Úvodník. *Život víry*, roč. 5 č. 12, 2004
- DRÁPAL D.: Vyjádření Dana Drápala k situaci v Brně. *Oběžník KS*, duben, 1997
- DRÁPAL, D.: Rozchod s Jednotou. 29. pastýřský list, únor 2003
- DRÁPAL, D.: Manipulace - co to je? 30. *pastýřský list*, duben 2003
- DRÁPAL, D.: *Apoštolská služba*. Nakladatelství KMS, 2004
- EDWARDS, G.: Dopisy zdevastovanému křesťanovi. Přeloženo z anglického originálu: *Letters to a Devastated Christian*, Tyndale House Publishers, Inc. Wheaton, Illinois, U.S.A., 1992
- *Endtime Revival—Spirit-Led and Spirit-Controlled, A Response Paper to Resolution 16*, This statement was adopted by the General Presbytery of the Assemblies of God on August 11, 2000
- FIŘT, P.: „Nad Tatrou sa blýska“ kontra „Kde domov můj“. *Logos*, január 2008
- FORD, M.: *Probuzení v Pensacole*. Postilla s. r. o., Brno, 1999
- FRANC, A., BÍBA, V.: Hnutí Pozdního deště a William Branham. *Dingir*, 3, 1999

- FRANC, A.: *Charismatická církev sjednocení?* ECM Ječná Praha pro pastorální konferenci kazatelů CB, Praha, 1998
- FRANC, A.: *Nové hnutí: You Should Never Leave Church. Biblická apologetika*, 2011
- FRANC, A.: *Skupinový (mega)sbor. Biblická apologetika*, 2002
- GARAJ, O.: Editoriál. *Rozmer*, 4, 2010
- HAGGARD, T.: *Překlad části příručky pro vedoucí domácích skupinek sboru New Life Church v Colorado Springs (pastor Ted Haggard). Přeložil Jiří Trojánek, nedatováno*
- HALAMA, O.: *Otevřený dopis Evaldu Ruckému*. 21. březen 2011
- HILDEBARDOVÁ, S.: *Zotavení z duchovního zneužívání. Biblická apologetika*, 2007
- HOFFMAN, P.: *Kam kráčíš, Uppsalo? Život víry*, č. 12, roč. 17, 2006
- HOFFMAN, P.: *Reakce Pavla Hoffmana na článek Krízy a nádeje letnično-charismatického hnutí. Biblická apologetika*, 2011
- HOUDMANN, M.: *What is the Latter Rain Movement? Bible Questions*, 2012
- *Kaleidoskop uzdravujúceho prebudenia 1. Logos*, marec 2011
- *Kolektiv autorů, Skrytá tvář charismatismu. Zelená louka*, 2007
- KOŘÍNEK, M.: *Cílem je rozpuštění. Dingir*, roč. 11, č. 2, 2008
- KUBIČINA, M., BOUŠA, M.: *Otevřený dopis - omluva "řadovým" členům CB Litvínov*. 17. 5. 2006
- KUBIČINA, M.: *Také nás navštívili. Zelená louka*, 02. 01. 2007
- KUŽEL, R.: *Utrápený charismatik*. 2. písemná práce ke 2. odborné zkoušce na Evangelické teologické fakultě University Karlovy, Obor: Pastýřská péče, Jablonec nad Nisou, červenec 1993
- LANN, M. A., MOLINA, D. K.: *Fatal Case of Benzodiazepine Withdrawal, American Journal of Forensic Medicine & Pathology*. Vol. 30, No. 2, June 2009
- MAKOVIČKA, L.: *Trhací kalendář jménem Ústava AC. Studnice*, 2012
- MARGIES, W.: *Osvobození*. Praha, Logos, 1991
- MARVÁN, J.: *Proč jsem odešel z Apoštolské církve*. Pastvina, 23. 2. 2009
- MARVÁN, J.: *Skupinkový sbor*. Absolventská práce, VOŠMT, Kolín, 2005
- MENZIES, W.: *Anointed to Serve*. Gospel Publishing House, Springfield, Missouri, 1971
- *Odmietnutí registrácie Cirkvi kresťanskej spoločnosti Slovenska so sídlom Dom viery, Karpatská 17, 058 01 Poprad*. Cirkevný odbor Ministerstva kultúry SR, MK 1487/2007-12/10307, 22. júna 2007
- ONDRÁŠEK, L. M.: *Neocharismatické hnutie na Slovensku. Ústav pre vzťahy štátu a cirkví*, 2011

- PILE, A. L.: Odvrácená strana učednictví. *Biblická apologetika*, 2008
- PLEVA, J.: *Synodu Jednoty bratrské*. 6. červen, 2009
- PRINCE, D.: *Jak rozeznat a vyhnat démony*. samizdat, nedatováno
- Proroci a osobní proroctví. Stanovisko Assemblies of God, *Biblická apologetika*, 2010
- Příznaky závislosti - <http://www.odvykani-koureni.cz/priznaky-zavislosti> - <http://www.odvykani-koureni.cz/priznaky-zavislosti> (13. 3. 2012)
- *Reakce starších CB Litvínov na otevřený dopis*. blíže nedatováno, 2006
- RUCKÝ, E.: Na křižovatce. *Život víry*, roč. 7, září, 1996
- RUCKÝ, E.: Úvaha o poslání a budoucnosti. *Život víry*, roč. 5, červen/červenec, 1994
- RUCKÝ, E.: Všem bratřím, kteří naslouchají hlasu Ducha svatého a modlí se za probuzení našich sborů ... *Grano salis* – 22. červen 2003
- Snad zůstalo i dobré ovoce, Rozhovor s Alexandrem Flekem. *Dingir*, roč. 11, č. 2, 2008
- SPENCE, C., DANIELSON, T. S., KAUNITZ, A. M.: The Faith Assembly: A study of Perinatal and Maternal Mortality. *Indiana Medicine*, March 1984
- *Společné prohlášení představitelů CB a KMS*. 9. 6. 1999
- SWARTLING, G. P.: *Psychiatrické problémy ex-členů Slova života*. Příspěvek z konference FECRIS (Fédération Européenne des Centres de Recherche et d'Information sur les Sectes – Evropská federace výzkumných a informačních center o sektách). Marseille 27. až 28. 3. 2004
- *Synodu Jednoty bratrské v Nové Pace*. 12.- 13. března 1999
- ŠKODOVÁ, I.: Křesťanské spoločenství. *Rozmer*, 4, 2011
- *The Discipleship and Submission Movement, This statement is the report of the committee to study the discipleship and submission movement*. Thereport was adopted by the Assemblies of God General Presbytery August 17, 1976
- Udělování (impartation) duchovních darů. Stanovisko Assemblies of God, *Biblická apologetika*, 2010
- ULONSKA, R.: *Duchovní dary v učení a praxi*. Albrechtice, Křesťanský život, 1991
- ULONSKA, R.: *Úřady v církvi*. Křesťanský život, Albrechtice, 1994
- *Ústava Apoštolské církve v České republice*. 2002
- *Ústava Jednoty bratrské*. 2008
- VINCENT, A.: *Dobrý boj víry*. KMS, Praha, 2009
- VINCENT, A.: *Království v celé své slávě*. Juda, Mělník, 2008
- VINZANT, E. D.: *The Discipling Dilemma*. Gospel Advocate Company, Nashville, 1988
- *Základní dokument Církve Křesťanská spoločenství*. 2011

- Závěrečná zpráva Nezávislé vyšetřovací komise zpracovaná pro mimořádné zasedání Synodu Jednoty bratrské v Nové Pace 12.- 13. března 1999
- ZITMAN, F. G, COUVÉE J. E.: Chronic benzodiazepine use in general practice patients with depression: an evaluation of controlled treatment and taper-off: report on behalf of the Dutch Chronic Benzodiazepine Working Group. *The British Journal of Psychiatry*, Vol. 178, No 4, 2001
- ZVOLSKÁ, H.: Osvobození a zatracení. *Dingir*, 3, 1999